

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.7.2009
COM(2009) 362 galīgā redakcija

2009/0099 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2006/48/EK un Direktīvu 2006/49/EK attiecībā uz kapitāla prasībām, kas piemērojamas tirdzniecības portfelim un atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros, un attiecībā uz atlīdzības politikas uzraudzības pārbaudi

SEC(2009) 974 final

SEC(2009) 975 final

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Pamatojoties uz “Bāzele II” nolīgumu par pārskatīto starptautisko kapitāla sistēmu, 2006. gada jūnijā tika pieņemta jauna prasību sistēma attiecībā uz kapitālu kā Kapitāla prasību direktīva (CRD): tā ietver Direktīvu 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (pārstrādāta versija) un Direktīvu 2006/49/EK par ieguldījumu sabiedrību un kredītiestāžu kapitāla pietiekamību (pārstrādāta versija).

Ir plaši atzīta vajadzība, ka ir nepieciešama tālāka regulējuma reforma, lai novērstu trūkumus kapitālu reglamentējošajos noteikumos un finanšu iestāžu riska pārvaldības jomā, jo šie apstākļi ir veicinājuši satricinājumu pasaules finanšu tirgos. Risinot finanšu krīzes radītās problēmas, Komisija 2008. gada novembrī pilnvaroja augsta līmeņa grupu, ko vadīja *Jacques de Larosièrè*, sagatavot priekšlikumus Eiropas finanšu uzraudzības un regulējuma reformai. Šī grupa izstrādāja trīsdesmit vienu ieteikumu¹, kas piedāvā visaptverošu priekšlikumu kopumu regulējuma un uzraudzības uzlabošanai. *Larosièrè* ziņojumā attiecībā uz atlīdzības struktūrām ieteikts labāk pielāgot kompensāciju stimulus akcionāru interesēm un ilgtermiņa rentabilitātei, pamatojot finanšu nozares kompensācijas shēmu struktūru uz principu, ka prēmijām jāatspoguļo faktiskais veikums, tām nav jābūt garantētām un prēmiju novērtēšana jāparedz daudzgadu programmā, prēmiju izmaksas sadalot cikliski².

Pamatojoties uz šīs grupas ieteikumiem, Komisija savā paziņojumā pavasara Eiropadomei 2009. gada 4. martā “Impulsi Eiropas atveseļošanai”³ noteica vērienīgu finanšu pakalpojumu reformas programmu. Ar šo priekšlikumu Komisija jau ir veikusi vienu no vairākiem šīs programmas īstenošanas pasākumiem.

Paziņojumā teikts, ka Komisijai ar priekšlikumu par Kapitāla prasību direktīvas pārskatīšanu jāiepazīstina 2009. jūnijā un tajā jāiekļauj:

- noteikumi palielināt kapitāla prasības banku aktīviem, ko tās uzglabā tirdzniecības portfeļos īstermiņa tālākai pārdošanai;
- kapitāla prasību paaugstināšana attiecībā uz sarežģītiem pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, kas notiek ne vien banku, bet arī tirdzniecības portfelī; un
- atļauja uzraudzības iestādēm piemērot kapitāla “sankcijas” pret finanšu iestāžu atlīdzības politiku, ja tās uzskata, ka šī politika rada nepieļaujamu risku.

Par līdzīgiem mērķiem sanāksmē Londonā 2009. gada 2. aprīlī vienojās G20 valstu vadītāji. Deklarācijā par finanšu sistēmas nostiprināšanu⁴ formulēts paziņojums par vienošanos rīkoties, — kad būs nodrošināts atveseļošanas process, — lai uzlabotu banku sistēmas kapitāla kvalitāti, kvantitāti un starptautisko konsekvenci, kā arī apstiprināt un īstenot Finansiālās stabilitātes foruma principus attiecībā uz maksājumiem un kompensācijām un atbalstīt ilgspējīgas kompensāciju shēmas⁵.

Vienlaikus Finansiālās stabilitātes forums (FSF) publicēja ziņojumu par Finanšu sistēmas procikliskuma problēmas risinājumiem un pamatotas kompensāciju piešķiršanas principiem

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosièrè_report_en.pdf

² 11. ieteikums.

³ http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090304_en.pdf

⁴ http://www.g20.org/Documents/Fin_Deps_Fin_Reg_Annex_020409_-_1615_final.pdf

⁵ Eiropas valstu vadītāji savu atbalstu šiem pasākumiem puda Eiropadomes sanāksmē, kas notika 2009. gada 19. un 20. martā

finanšu nozarē⁶; šā paziņojuma mērķis bija saskaņot darba ņēmēju stimulus ar uzņēmuma ilgtermiņa rentabilitāti.

FSF ziņojumā ieteikumi procikliskuma radīto problēmu samazināšanai aptver trīs jomas: banku kapitāla sistēmu, banku noteikumus attiecībā uz aizdevuma zaudējumiem, parādsaistības un novērtēšanu. Bāzeles Banku uzraudzības komiteja izdeva ieteikumus, ar kuriem paredzēts samazināt risku, ka ar kapitālu reglamentējošiem noteikumiem varētu paplašināt triecienu pārnesanu no finanšu nozares uz reālo ekonomiku. Šajā regulējumā ir iekļauti priekšlikumi samazināt paļāvību uz cikliskiem kapitāla aprēķiniem, kas balstās uz riskam pakļauto vērtību jeb *Var*, un paaugstināt riska segumu atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros instrumentiem un saistību neizpildes riska un migrācijas riska segumu vērtspapīros nepārvērstiem kredītproduktiem. Sekojot FSF un G20 ieteikumiem, Bāzeles Banku uzraudzības komiteja līdz G20 noteiktajam termiņam izstrādā detalizētākas izmaiņas pašreizējos noteikumos.

FSF noteiktie pamatotas kompensāciju piešķiršanas principi prasa efektīvāk pārvaldīt kompensācijas un pielāgot kompensācijas visiem risku veidiem, lai panāktu to simetriju attiecībā pret riska rezultātiem un iekļautu tās risku darbības laikā. Tie iesaka arī, ka uzņēmumiem šo noteikumu īstenošana jāpastiprina ar uzraudzības palīdzību.

Komisijas pirmais solis nepilnīgi izstrādāto kompensāciju struktūru radīto problēmu risināšanā bija 2009. gada 30. aprīlī pieņemtais Ieteikums attiecībā uz biržas sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru atlīdzību⁷ un Ieteikums par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē⁸. Ieteikumiem pievienotajā paziņojumā bija norādīts, ka Kapitāla prasību direktīvā vajadzētu izdarīt izmaiņas, lai varētu pilnvērtīgi uzraudzīt banku un ieguldījumu sabiedrību īstenotos atlīdzības pasākumus.

Arī Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja (EBUK) izstrādāja atlīdzības politikas principus, ko publicēja 2009. gada 20. aprīlī. Šo principu darbības joma aptver kādas organizācijas ietvaros piemēroto atlīdzības politiku, un tajos galvenā uzmanība veltīta vissvarīgākajiem aspektiem, tostarp uzņēmuma mērķu un individuālu mērķu saskaņošanai; pārvaldībai, ņemot vērā uzraudzību un lēmumu pieņemšanu; darbības novērtējumam; un atlīdzības veidiem.

Šā priekšlikuma mērķis ir īstenot Komisijas 4. marta paziņojumā noteiktās saistības, un tas atbilst augstākajā līmenī noteiktajiem starptautiskajiem mērķiem, par ko vienojās G20 valstu vadītāji.

Visbeidzot, saskaņā ar savā 4. marta paziņojumā noteiktajām saistībām Komisija 2009. gada oktobrī ierosinās Kapitāla prasību direktīvas turpmākos grozījumus, lai novērstu likviditātes risku un pārmērīgas parādsaistības, ieviestu progresīvas kapitāla rezerves noteikumus un atceltu valstu risinājumus un rīcības brīvību nolūkā veicināt kopēju noteikumu izveidošanu.

2. SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANA

No 2009. gada 25. marta līdz 29. aprīlim norisinājās atklāta apspriešana internetā par priekšlikuma projektu pārskatīt noteikumus attiecībā uz tirdzniecības portfeli un pārvēršanu vērtspapīros. Tika saņemtas astoņpadsmit atbildes.

⁶ http://www.fsforum.org/publications/r_0904a.pdf.

⁷ Komisijas Ieteikums, ar ko papildina Ieteikumus 2004/913/EK un 2005/162/EK attiecībā uz biržas sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru atlīdzību (C(2009) 3177/2).

⁸ Komisijas Ieteikums par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē (C(2009) 3159/2).

Saņemtās atbildes kopumā atbalstīja Komisijas priekšlikuma projekta mērķus. Daži respondenti pauda bažas par to, ka pieeja atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros nav pietiekami mērķtiecīga. Taču šīs bažas bija radījis pieņēmums, ka Komisijas nolūks ir bijis panākt pilnīgu aizliegumu, pieprasot atskaitījumus no *visu* atkārtotās pārvēršanas vērtspapīros darījumu kapitāla. Tāds nebija Komisijas nolūks, un tas nepārprotami jāpaskaidro ar grozījumiem, kas piedāvā daudz diferencētāku pieeju.

ĢD MARKT tīmekļa vietnē no 2009. gada 29. aprīļa līdz 6. maijam tiešsaistē notika atsevišķa sabiedriskā apspriešana par ierosināto atlīdzības politikas projektu. No finanšu iestādēm un nozares pārstāvjiem, dalībvalstīm un regulatoriem tika saņemtas divdesmit trīs atbildes.

Respondentu vairākums atbalstīja atlīdzības politikas principu, ka banku nozares atlīdzības politika jāsavieno ar pamatotu un efektīvu riska pārvaldību, un tas jādara uzraudzības pārbaudes ietvaros, ko nosaka Kapitāla prasību direktīva.

Daži respondenti pauda bažas, ka tāpēc, ka atlīdzības politika un prakse ir pielāgota konkrētas iestādes struktūrai un uzņēmējdarbības modelim, Kapitāla prasību direktīvā noteiktajiem principiem nevajadzētu būt pārāk preskriptīviem. Komisija uzskata, ka šis dokumenta teksts pieļaus nepieciešamo rīcības brīvību, prasot sabiedrībām ievērot noteiktos principus tādā veidā, kas atbilst to dimensijai, iekšējai struktūrai un būtībai, darbības jomai un darbību sarežģītībai. Turklāt citi respondenti bažījās par to, ka darba ņēmēju, izņemot vadošo darbinieku, atlīdzības iekļaušana uzraudzības pārbaudes darbības jomā varētu nelabvēlīgi ietekmēt koplīgumus, ko bankas un ieguldījumu sabiedrības noslēdz ar tiem darbiniekiem, kas nav nodarbināti uzņēmuma pārvaldē.

3. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Kopumā novērtēja četrpadsmit dažādus politiskus risinājumus. Teksta turpmākajā daļā iekļautajā kopsavilkumā izklāstīta labākā politiskā risinājuma būtība un prognozējamā ietekme.

Tirdzniecības portfelis

Ņemot vērā banku tirdzniecības portfeļiem piemērojamās kapitāla prasības, saskaņā ar Bāzeles Banku uzraudzības komitejas ieteikumiem paredzēts izdarīt šādus mērķtiecīgus grozījumus.

- Pamatojoties uz riskam pakļautās vērtības stresa scenāriju, parastajai riskam pakļautajai vērtībai pievienot papildu kapitāla rezerves. Paredzams, ka šo izmaiņu rezultātā aptuveni divkārsosies pašreizējās tirdzniecības portfeļiem piemērojamās kapitāla prasības.
- Paplašināt pašreizējo saistību neizpildes riska segumu tirdzniecības portfelī ar mērķi kontrolēt zaudējumus, lai gadījumos, kad emitenti nepilda saistības, piemēram, kredītvērtējuma samazinājumu gadījumos, novērstu apstākli, kad tirgojama parāda pašreizējie zaudējumi vairākumā gadījumu neskar emitentus, kas patiesībā nepilda saistības. Šā grozījuma ietekmi pierādīs banku portfeļu stāvoklis, krīzei beidzoties.
- Pamatot tirdzniecības portfelī paredzēto maksājumu par pārvēršanu vērtspapīros uz jau esošajiem riska svērumiem, ko piemēro bankas portfelim. Arī šā grozījuma ietekmi pierādīs banku portfeļu stāvoklis, krīzei beidzoties.

Bankas kopumā tiecas saglabāt kapitālu tādā apjomā, kas atbilst iekšēji izstrādātajiem standartiem, un tas var radīt situāciju, kad bankām ir daudz lielāks kapitāla apjoms, nekā nosaka minimālās kapitāla prasības. Tāpēc nav vienkārši aprēķināt, cik lielā mērā bankām būtu jāpalielina papildu kapitāls, lai izpildītu ierosināto grozījumu prasības. Minimālā obligātā kapitāla apjoma pieaugumu daļēji varētu uzsūkt esošais rezerves kapitāls. Piemēram,

lielajām euro zonas finanšu iestādēm vispārējais maksāspējas rādītājs 2008. gada pirmajā pusē bija apmēram 11,4 %, tajā ir iekļauts arī vidējais rezerves kapitāla apjoms (kas pārsniedz minimālās kapitāla prasības) 3,4 % apmērā no riska svērtajiem aktīviem.

Atkārtota pārvēršana vērtspapīros

Saskaņā ar Bāzeles Banku uzraudzības komitejas izstrādāto pieeju atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām jānosaka augstākas kapitāla prasības, nekā citām pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, lai atspoguļotu lielāku risku, ko rada negaidīti zaudējumi sakarā ar vērtības samazināšanos.

Īpaši sarežģītu atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumu īstenošanai priekšlikumos ir paredzēts pastiprināt gan pienācīgas pārbaudes prasības, gan arī uzraudzības procesu. Veicot ieguldījumus īpaši sarežģītos atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumos, bankām saviem uzraugiem būs jāpierāda, ka tās ir ievērojušas vajadzīgos pienācīgas pārbaudes standartus. Ja tās šādi nerīkosies, tad tām piemēros vispārējo normu par atskaitījumu no kapitāla. Gadījumos, kad ir konstatēta neatbilstība pienācīgas pārbaudes prasībām, iestādes turpmāk nedrīkstētu veikt ieguldījumus šādos instrumentos.

Šo pasākumu ietekme uz turpmāko kreditēšanas procesu – kura finansēšanu daļēji atvieglo, veicot atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros, piemēram, emitējot konkrētus strukturētos parāda vērtspapīrus (*collateralized debt obligations — CDO*), – jānovērtē atkarībā no emitēšanas tirgus stāvokļa, krīzei beidzoties. Ir pierādīts, ka Eiropā emitēto strukturēto parāda vērtspapīru kopējais apjoms samazinājies no 88,7 miljardiem euro 2007. gadā līdz 47,9 miljardiem euro 2008. gadā. Šis samazinājums varētu būt bijis daudz izteiktāks, ja Eiropas Centrālā banka un Anglijas Banka neatzītu pārvēršanu vērtspapīros par nodrošinājumu: 2008. gadā 95 % no visa pārvēršanas vērtspapīros apjoma bankas saglabāja pārdošanas un atpirkšanas darījumiem, un primārais tirgus faktiski bija slēgts, jo ievērojami samazinājās ieguldītāju vēlme izmantot šos instrumentus. Ņemot vērā šādas tendences, jebkāda papildu ietekme uz strukturēto parāda vērtspapīru emisiju un kreditēšanu varētu šķīst ierobežota. Tomēr šis pasākums var ierobežot attiecīgo instrumentu sekundārā tirgus atvēršanos procesu.

Informācijas sniegšana par riskiem saistībā ar pārvēršanu vērtspapīros

Saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem informācijas sniegšanas prasības jāuzlabo vairākās jomās, piemēram, attiecībā uz informācijas sniegšanu par pārvēršanu vērtspapīros tirdzniecības portfelī un par ārpusbilances darījumu atbalstīšanu.

Šīs izmaiņas uzlabos ieguldītāju izpratni par bankas riska profilu un, palielinot pārredzamību, nostiprinās riska pārvaldību bankās. Ir novērtēts, ka ES banku nozarei papildu administratīvais slogs ir 1,3 miljoni euro gadā, un var prognozēt, ka visvairāk tas gulsies uz lielākajām iestādēm, kas riska pārvaldībai piemēro progresīvāku pieeju.

Atlīdzības politikas uzraudzības pārbaude

Ierosinātie grozījumi kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām paredzēs obligāti piemērot efektīvai riska pārvaldībai atbilstīgu atlīdzības politiku. Būtiskos principus noteiks Kapitāla prasību direktīvā, taču tie būs cieši saistīti ar principiem, kas izklāstīti Komisijas 2009. gada 30. aprīļa Ieteikumā C(2009) 3159 par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē.

Padarot šā ieteikuma principus par saistošiem, paaugstināsies kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību atbilstības pakāpe.

Šis priekšlikums ļauj uzņēmumiem brīvi rīkoties, lai panāktu atbilstību jaunajām saistībām un augstas pakāpes principiem tādā veidā, kas atbilst to dimensijai, iekšējai struktūrai un būtībai, darbības jomai un darbību sarežģītībai. Šāda pieeja, iespējams, samazinās uzņēmumu tūlītējās

un pastāvīgās izmaksas, kas saistītas ar atbilstības nodrošināšanu. Tāpēc šādu pieeju uzskatīja par labāku risinājumu, nekā alternatīvo iespēju visiem uzņēmumiem neatkarīgi no to lieluma pieprasīt stingru un vienotu atbilstību principiem, kas izklāstīti Komisijas 2009. gada 30. aprīļa Ieteikumā C(2009) 3159 par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē.

IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

4. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ņemot vērā to, ka pašreizējā direktīvā ir jāizdara grozījumi, grozoša direktīva ir šim nolūkam visatbilstīgākais instruments. Šai grozošajai direktīvai jābūt tam pašam juridiskajam pamatam, kas ir pamatā direktīvai, ko tā groza. Tādēļ šā priekšlikuma pamatā ir EK Līguma 47. panta 2. punkts, kas nodrošina juridisko pamatu noteikumu saskaņošanai attiecībā uz, cita starpā, kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu.

Saskaņā ar proporcionalitātes un subsidiaritātes principiem, kā noteikts EK Līguma 5. pantā, ierosinātās darbības mērķis nav pietiekamā mērā sasniedzams atsevišķu dalībvalstu līmenī, tāpēc to labāk iespējams sasniegt, darbojoties Kopienas līmenī. Noteikumos paredzēts vienīgi tas, kas nepieciešams mērķu sasniegšanai.

Vienīgi Kopienas tiesību akti var nodrošināt, ka kredītiestāžu, kas darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī, darbība atbilst vienotām uzraudzības prasībām, šajā gadījumā nodrošinot, ka jau saskaņotās kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību kapitāla prasības tiek paplašinātas, pastiprinot tirdzniecības portfeļiem piemērojamās kapitāla prasības, atbilstīgus pienācīgas pārbaudes standartus un uzlabotas kapitāla prasības, ko piemēro sarežģītiem darījumiem ar atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros, un attiecībā uz atlīdzības struktūru ieviešot skaidrus noteikumus un atbilstīgus uzraudzības pasākumus un sankcijas.

5. SĪKĀKS PRIEKŠLIKUMA IZSKAIDROJUMS

5.1. Kapitāla prasības atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros

(Direktīvas 1. panta 1. un 9. punkts un I pielikuma 3. punkts)

Atkārtota pārvēršana vērtspapīros ir pārvēršana vērtspapīros, kuras pamatā ir pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas, un parasti to veic, lai vidēja riska pārvēršanu vērtspapīros pārstrukturētu jaunos vērtspapīros. Kredītvērtējuma aģentūras un tirgus dalībnieki šos darījumus kopumā uzskata par darījumiem ar zemu kredītrisku. Tomēr, ņemot vērā šo darījumu sarežģītību un to noslieci uz zaudējumiem, šāda atkārtota pārvēršana vērtspapīros ietver augstāku riska pakāpi, nekā vienkārša pārvēršana vērtspapīros. Tāpēc šajā priekšlikumā ietvertas vairākas kapitāla prasības, kas ir augstākas, nekā tādai pašai kategorijai atbilstīgām vienkāršām pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām.

Turklāt priekšlikumā iekļauts arī stingrāks uzraudzības process attiecībā uz īpaši sarežģītiem darījumiem ar atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros. Reprezentatīvā uzraudzības pārbaude, ko piemēro vienkāršas sarežģītības pakāpes darījumiem pārvēršanai vērtspapīros un atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros, nav pietiekami stingra attiecībā uz dažiem atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, jo ļoti augstā šā instrumenta sarežģītības pakāpe liek apšaubīt banku spēju pilnībā izprast šo darījumu būtību un ar tiem saistītos riskus. Tāpēc priekšlikumā prasīts pārbaudīt banku, kas iegulda līdzekļus šādos produktos, atbilstību pienācīgas pārbaudes standartiem ikvienā gadījumā, kad bankas veic šādus ieguldījumus. Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja saskaņos uzraudzības praksi, vienojoties par to, kādi atkārtotas

pārvēršanas vērtspapīros darījumi ir “ārkārtīgi sarežģīti”, lai uzraudzītāji šādu instrumentu pienācīgu pārbaudi varētu veikt attiecībā uz katru konkrēto gadījumu. Izņēmuma gadījumos, ja banka nevar pierādīt savam regulatoram, ka tā ievēro atbilstību pienācīgas pārbaudes standartu prasībām attiecībā uz ārkārtīgi sarežģītiem darījumiem ar atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros, šai atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijai tām piemēros riska svērumus 1250 % apmērā. Šo kapitāla režīmu piemēros jaunai atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros emisijai, kas izdarīta pēc 2010. gada 31. decembra, un pašreizējām atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām to piemēros tikai pēc 2014. gada 31. decembra, ja pēc šā termiņa ar to būs notikuši jauni papildu darījumi vai aizvietoti darījumi. Tādējādi riska svērumus 1250 % apmērā nevar piemērot banku novēlējumu pozīcijām atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros (ja ar šīm pozīcijām saistītie darījumi nemainās līdz 2014. gada beigām).

5.2. Tehniskās izmaiņas

(Direktīvas 1. panta 5. punkts un II pielikuma 4. punkts; 1. panta 7. punkts; 2. panta 2. un 3. punkts; I pielikuma 2. punkts un II pielikuma 2. punkts)

Lai atvieglotu Kapitāla prasību direktīvas saskaņotu īstenošanu un piemērošanu visā ES, Eiropas Komisija un Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja 2006. gadā izveidoja Kapitāla prasību direktīvas transponēšanas grupu – KPDTG. Saskaņā ar KPDTG novērtējumu turpmāk jāprecizē atsevišķi šīs direktīvas tehniskie noteikumi. Piemēram, šajā direktīvā būs precizēts, ka norēķinu riskam piemērojamās kapitāla prasības attieksies arī uz darījumiem, kas nav iekļauti tirdzniecības portfeli.

5.3. Informācijas sniegšanas prasības

(Direktīvas 1. panta 11. punkts un I pielikuma 4. punkts)

Šajā priekšlikumā ir pastiprinātas pašreizējās informācijas sniegšanas prasības, ko nosaka Kapitāla prasību direktīva attiecībā uz iestāžu vērtspapīros pārvēršamajiem riska darījumiem. Informācijas sniegšanas prasības turpmāk attieksies ne vien uz pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām darījumiem, kas nav iekļauti tirdzniecības portfeli, bet arī uz tirdzniecības portfeli iekļautajiem darījumiem.

5.4. Tirgus riska kapitāla prasības pārvēršanai vērtspapīros

(Direktīvas 1. panta 4., 6. un 8. punkts; 2. panta 1. punkts; II pielikuma 1. punkts)

Tirdzniecības portfeli iekļautajai pārvēršanai vērtspapīros piemērojamās kapitāla prasības pašlaik aprēķina tā, it kā šie instrumenti būtu parastas parādsaistību pozīcijas. Tas ir pretrunā ar bankas portfeli, kur uz šiem instrumentiem attiecas atsevišķs, diferencētāks un uz risku orientēts kapitāla prasību kopums. Šis priekšlikums paredz, ka tirdzniecības portfeliem piemērojamām kapitāla prasībām jābūt pamatotām uz prasībām, kas attiecas uz līdzīgiem vērtspapīriem bankas portfeli.

5.5. Iekšējos modeļos pamatotas kapitāla prasības tirgus riskiem

(Direktīvas II pielikuma 3. punkts)

Iestādes tirdzniecības portfeli tirgus riskiem piemērojamās kapitāla prasības šobrīd var aprēķināt, izmantojot iekšējos modeļus, ko lieto, aprēķinot prognozējamus zaudējumus saistībā ar negatīvām tirgus tendencēm. Laika posmā no 2007. līdz 2008. gadam kļuva skaidrs, ka, izmantojot iekšējos modeļus, bankas atkārtoti pārāk zemu novērtēja potenciālos zaudējumus stresa apstākļos. Tas radīja neatbilstīgas kapitāla prasības un, pasliktinoties tirgus apstākļiem, izraisīja banku kapitāla ciklisku nestabilitāti. Tādēļ šī direktīva nostiprinās kapitāla prasības, kas pamatojas uz iekšējiem modeļiem, vairākos punktos:

- tajā būs prasība atsevišķi novērtēt potenciālos zaudējumus ieilgušas negatīvas tirgus situācijas periodā, tādējādi paplašinot modeļu pielāgojamības iespējas stresa apstākļos un novēršot to iespējas radīt procikliskuma risku;
- iestādēm obligāti būs jānovērtē ne vien zaudējumu risks attiecībā uz parādsaistību neizpildi tirdzniecības portfelī saistību neizpildes gadījumos, bet arī kredītu kvalitātes pasliktināšanās radītie iespējamie zaudējumi;
- lai kļiedētu bažas, vai iekšējie modeļi pietiekamā mērā atbilst pārvēršanas vērtspapīros pozīciju īpašajam riska profilam, iestādēm būs obligāti jānovērtē atsevišķas standartizētas kapitāla izmaksas attiecībā uz pārvēršanas vērtspapīros pozīciju risku tirdzniecības portfelī.

5.6. Atlīdzības politika

(Direktīvas 1. panta 2. un 3. punkts; I pielikuma 1. punkts un 4. punkta iii) apakšpunkts)

Pašreizējās Eiropas uzraudzības sistēmas ietvaros nav prasīts finanšu iestāžu atlīdzības politiku pakļaut uzraudzības pārbaudei. Tas ir radījis situāciju, kad uzraudzības iestādes kopumā nav vēltījušas pietiekamu uzmanību uz risku un efektīvu riska pārvaldību orientētas atlīdzības politikas īstenošanai.

Ierosinātā Kapitāla prasību direktīvas grozījuma mērķis ir:

- noteikt saistības kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām īstenot tādu atlīdzības politiku un pasākumus, kas atbilst pamatotai riska pārvaldībai un veicina to, vienlaikus ievērojot pamatotas atlīdzības augstākos principus;
- iekļaut atlīdzības politiku Kapitāla prasību direktīvas uzraudzības pārbaudes darbības jomā, lai uzraudzītāji varētu prasīt uzņēmumiem veikt jebkuru konstatēto problēmu korekcijas pasākumus;
- nodrošināt, lai uzraudzītāji uzņēmumiem pienākumu nepildīšanas gadījumā varētu piemērot finansiālas un ar finansēm nesaistītas sankcijas (tostarp arī naudas sodus).

Ierosinātās prasības piemēros kredītiestādēm un, pamatojoties uz Direktīvas 2006/49/EK 34. pantu, ieguldījumu sabiedrībām, kuru darbību atļauj un reglamentē ar Direktīvu 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem.

Ierosināto prasību darbības joma attiecas uz to darbinieku atlīdzību, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē bankas vai ieguldījumu sabiedrības riska profilu. Tas attiecas uz to personu atlīdzības politiku, kas pieņem lēmumus, kuri var ietekmēt iestādes riska līmeni, ko tā uzņemas.

Ierosinātie pamatotās atlīdzības augstākie principi nav paredzēti, lai noteiktu atlīdzības apjomu vai veidu, un iestādes vēl aizvien ir atbildīgas par savas konkrētās atlīdzības politikas izstrādi un piemērošanu. Uzņēmumi var brīvi izlemt piemērot šos principus tādā veidā, kas atbilst to dimensijai, iekšējai struktūrai un būtībai, darbības jomai un darbību sarežģītībai. Kredītiestādes un ieguldījumu firmas veic dažādas darbības, un tām ir dažādas pieļaujamā riska robežas: tādējādi katrā konkrētajā uzņēmumā izmantos atšķirīgas atlīdzības shēmas un atšķirīgi piemēros principus.

Pilnvērtīgā uzraudzībā saskaņā ar uzraudzības pārbaudi galveno uzmanību veltīs tam, vai atlīdzības politika un pasākumi atbilst pamatotai riska pārvaldībai, ņemot vērā attiecīgās sabiedrības uzņēmējdarbības būtību. Lai saskaņotu uzraudzības novērtējumus un lai palīdzētu uzņēmumiem ievērot principus, priekšlikumā prasīts Eiropas Banku uzraudzītāju komitejai (EBUK) nodrošināt pamatotas atlīdzības politikas pamatnostādņu esību.

Ja uzraudzītājs konstatēs problēmas, tad šo problēmu risināšanas nolūkā tas kredītiestādei vai ieguldījumu sabiedrībai varētu pieprasīt veikt kvalitatīvus vai kvantitatīvus pasākumus. Šie pasākumi varētu iekļaut kvalitatīvās prasības uzņēmumam koriģēt radušos situāciju, mainot atlīdzības shēmu, lai samazinātu objektīvo risku, un – atbilstīgos gadījumos – kvantitatīvās prasības uzņēmumam piesaistīt savu papildu finansējumu riska gadījumiem.

Turklāt atbildīgajām iestādēm jābūt pilnvarotām Kapitāla prasību direktīvas ietvaros piemērot sankcijas, ja ir pārkāpta kāda no direktīvas prasībām (tostarp arī ierosinātās prasības attiecībā uz atlīdzības politiku). Pilnvaras piemērot sankcijas ir nošķirtas no pilnvarām pieprasīt uzņēmumiem veikt kvalitatīvus vai kvantitatīvus pasākumus. Ierosinātā Kapitāla prasību direktīvas 54. panta grozījuma mērķis ir nodrošināt, lai uzraudzītāju rīcībā būtu gan finansiālas sankcijas, gan arī ar finansēm nesaistītas sankcijas un lai šīs sankcijas būtu efektīvas, samērīgas un preventīvas.

Ierosinātais Kapitāla prasību direktīvas grozījums papildina Komisijas ieteikumu par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē. Komisijas ieteikumā noteiktie konkrētie principi līdztekus Eiropas Banku uzraudzītāju komitejas pamatnostādņēm būs saistīti ar atbilstību Kapitāla prasību direktīvā noteiktajām prasībām. Tie nodrošinās turpmākus ieteikumus attiecībā uz atbilstību prasībām, un regulatoriem būs regulējums, ko izmantot, novērtējot uzņēmuma atlīdzības shēmas.

5.7. Direktīvas 136. panta 2. punktā noteiktie uzraudzības pārbaudes vispārējie paskaidrojumi

Ierosinātās 136. panta 2. punkta jaunās daļas mērķis ir paskaidrot, ka, veicot uzraudzības pārbaudi, atbildīgajām iestādēm jāņem vērā gan 123. pantā noteiktie kredītiestāžu iekšējā kapitāla novērtējuma kvantitatīvie un kvalitatīvie aspekti, gan 22. pantā noteiktie kredītiestāžu nolīgumi, procesi, darbības mehānismi un stratēģijas. Šis paskaidrojums attiecas uz visu pārbaudes procesu, un tas neattiecas tikai uz atlīdzības politikai un pasākumiem piemērojamajām jaunajām prasībām. Tā mērķis ir atvieglot uzraudzības pasākumu konvergenci visā ES.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2006/48/EK un Direktīvu 2006/49/EK attiecībā uz kapitāla prasībām, kas piemērojamas tirdzniecības portfelim un atkārtotai pārvēršanai vērtspapīros, un attiecībā uz atlīdzības politikas uzraudzības pārbaudi

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁹,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru¹⁰,

tā kā:

- (1) Pārmērīga un nepārdomāta riska uzņemšanās banku nozarē ir izraisījusi atsevišķu finanšu iestāžu maksātspēju un sistēmiskas problēmas dalībvalstīs un pasaulē. Lai gan šādas riska uzņemšanās iemesli ir daudzi un sarežģīti, uzraudzības un regulatīvās iestādes, tostarp arī G20 un Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja, ir vienojušās par to, ka dažu finanšu iestāžu neatbilstīgās atlīdzības shēmas ir veicinājušas šo procesu. Atlīdzības politika, kas mudina riskēt, pārsniedzot finanšu iestādes pieļaujamā riska robežu, var traucēt pareizai un efektīvai riska pārvaldībai un pastiprināt vēlmi uzņemties pārmērīgu risku.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīva 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu¹¹ pieprasa, lai kredītiestādēm būtu varbūtējo risku pārvaldības pasākumi, stratēģijas, procedūras un mehānismi. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīvu 2006/49/EK par ieguldījumu sabiedrību un kredītiestāžu kapitāla pietiekamību¹², šī prasība attiecas uz ieguldījumu sabiedrībām, kā tās definētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvā 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK¹³. Direktīva 2006/48/EK nosaka, ka kompetentajām iestādēm jāpārbauda šie pasākumi, stratēģijas, procedūras un mehānismi un jānosaka, vai attiecīgās kredītiestādes vai ieguldījumu sabiedrības pašu kapitāls nodrošina pareizu šo iestāžu vai sabiedrību riska pārvaldību un segumu. Attiecībā uz banku

⁹ OV C , , . lpp.

¹⁰ OV C , , . lpp.

¹¹ OV L 177, 30.6.2006., 1. lpp.

¹² OV L 177, 30.6.2006., 201. lpp.

¹³ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

grupām veic konsolidēto uzraudzību, un tā attiecas uz finanšu kontrolakciju sabiedrībām un ar tām saistītām finanšu iestādēm visās jurisdikcijās.

- (3) Lai novērstu nepilnīgi izstrādāto atlīdzības shēmu varbūtējo kaitīgo ietekmi uz pareizu riska pārvaldību un kontrolētu darbinieku rīcību, uzņemoties risku, Direktīvā 2006/48/EK noteiktās prasības jāpapildina, nosakot, ka kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām attiecībā uz to kategoriju darbiniekiem, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē finanšu uzņēmuma riska profilu, ir pienākums izveidot un uzturēt tādu atlīdzības politiku un praksi, kas atbilst efektīvas riska pārvaldības principiem.
- (4) Pārmērīga un nepārdomāta riska uzņemšanās var iedragāt finanšu iestādes stabilitāti un izjaukt līdzsvaru banku sistēmā, tāpēc jauno prasību attiecībā uz atlīdzības politiku un praksi ir būtiski ieviest konsekventi. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka atlīdzības shēma nemudina darbiniekus uzņemties pārmērīgu risku un ka tā ir samērojama ar vēlmi uzņemties risku, iestādes vērtībām un ilgtermiņa interesēm, ir lietderīgi noteikt pareizas atlīdzības politikas pamatprincipus. Lai nodrošinātu atlīdzības politikas sistēmas integrāciju finanšu iestādes riska pārvaldības sistēmā, katras kredītiestādes vai ieguldījumu sabiedrības vadībai (uzraudzības funkcija) jāizstrādā piemērojamie pamatprincipi, un šī politika vismaz reizi gadā jāpakļauj neatkarīgai iekšējai pārbaudei.
- (5) Atlīdzības politikai jābūt vērstai uz darbinieku personisko mērķu saskaņošanu ar attiecīgās kredītiestādes vai ieguldījumu sabiedrības ilgtermiņa interesēm. Aprēķinot atlīdzības daļas, kas ir atkarīgas no veiktajām darbībām, jāņem vērā ilgākā laika posmā veiktas darbības un ar šīm darbībām saistītais ievērojamais risks. Darbības novērtējums jāveic vairāku gadu laikā, piemēram, trīs līdz piecus gadus, lai nodrošinātu, ka novērtēšanas process ir balstīts uz ilgtermiņa darbību un ka uz darbību balstīto atlīdzības daļu faktiskais maksājums ir sadalīts visā uzņēmuma uzņēmējdarbības ciklā.
- (6) Arī Komisijas 2009. gada 30. aprīļa ieteikums par atlīdzības politiku finanšu pakalpojumu nozarē¹⁴ nosaka pareizas atlīdzības politikas principus un arī to, kā uzņēmumi varētu nodrošināt šā pienākuma ievērošanu, lai tie atbilstu šajā direktīvā noteiktajiem principiem un papildinātu tos.
- (7) Piemērojot atlīdzības noteikumus, nedrīkst skart sociālo partneru tiesības koplīgumu slēgšanā.
- (8) Lai nodrošinātu ātru un efektīvu izpildi, gadījumos, kad ir pārkāptas jebkuras Direktīvā 2006/48/EK noteiktās prasības, tostarp prasība par atlīdzības politikas atbilstību pareizai un efektīvai riska pārvaldībai, kompetentajām iestādēm jābūt arī pilnvarotām piemērot finansiālus vai ar finansēm nesaistītus pasākumus vai sodus. Šiem pasākumiem un sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un preventīviem.
- (9) Lai efektīvi uzraudzītu neatbilstīgas atlīdzības shēmas radīto risku kontroli, kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību īstenotā atlīdzības politika un prakse jāiekļauj uzraudzības pārbaudes darbības jomā atbilstīgi Direktīvas 2006/48/EK prasībām. Veicot šo pārbaudi, uzraudzības iestādēm jāizvērtē, vai attiecīgā politika un prakse ir piemērota, lai atturētu darbiniekus no pārmērīga riska.

¹⁴ C(2009) 3159.

- (10) Lai veicinātu atlīdzības politikas un prakses novērtējuma uzraudzības konverģenci, Eiropas Banku uzraudzītāju komitejai jānodrošina pareizas atlīdzības politikas pamatnostādņu esība. Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai jāpalīdz izstrādāt šīs pamatnostādnes, lai tās varētu piemērot arī attiecībā uz tādu personu atlīdzības politiku, kas saskaņā ar Eiropas Padomes un Parlamenta 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem¹⁵ definīciju piedalās ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā un veic ieguldījumu darbības kredītiestādēs un ieguldījumu sabiedrībās.
- (11) Nepilnīgi izstrādāta atlīdzības politika un stimulu shēmas var nevēlami paaugstināt kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību risku, tāpēc ir lietderīgi, ka kompetentās iestādes attiecīgajām struktūrām piemēro kvalitatīvus vai kvantitatīvus pasākumus, kura mērķis ir risināt uzraudzības pārbaudes 2. posmā konstatētās problēmas atlīdzības politikas jomā. Kompetentajām iestādēm pieejamie kvalitatīvie pasākumi ietver prasību kredītiestādēm vai ieguldījumu sabiedrībām samazināt savu darbību, produktu vai sistēmu, tostarp atlīdzības shēmu, riska pakāpi tādā apmērā, lai tā būtu saderīga ar efektīvu riska vadību. Kvantitatīvie pasākumi ietver prasību turēt pašu kapitāla rezerves.
- (12) Lai nodrošinātu savu atlīdzības shēmu un ar tām saistīto risku atbilstīgu pārredzamību tirgū, kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām jāinformē par savu atlīdzības politiku un praksi attiecībā uz tiem darbiniekiem, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē iestādes riska profilu. Tomēr šis pienākums neskar Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti¹⁶.
- (13) Pēc kredītiestāžu varbūtējo risku pārbaudes jāveic efektīvi uzraudzības pasākumi. Tāpēc ir nepieciešams panākt turpmāku konverģenci, atbalstot uzraudzības iestāžu kopējos lēmumus un nodrošinot Kopienā vienlīdzīgus konkurences apstākļus.
- (14) Pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, ar ko pārstrukturē citus pārvēršanas vērtspapīros darījumus un kas ir pakļauti lielākam kredīriskam, nekā vienkārši pārvēršanas vērtspapīros darījumi, un kas nenoliedzami kavē kredītiestādes un ieguldījumu sabiedrības ieguldīt līdzekļus īpaši sarežģītos un riskantos pārvēršanas vērtspapīros darījumos, jānosaka citas kapitāla prasības.
- (15) Bankām, kas veic ieguldījumus atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumos, saskaņā ar Direktīvu 2006/48/EK pienācīga jāpārbauda arī to pamatā esošie pārvēršanas vērtspapīros darījumi un attiecīgi to pamatā esošie vērtspapīros nepārvēršamie riska darījumi. Atkarībā no pārvēršanas vērtspapīros struktūras posmu sarežģītības pakāpes un atkarībā no vērtspapīros nepārvēršamo riska darījumu, no kuriem izriet vērtspapīros atkārtoti pārvēršamie riska darījumi, sarežģītības pakāpes un dažādības (vai abējādi) var būt neiespējami, vai arī ekonomiski neizdevīgi (vai abējādi) veikt pieprasīto pienācīgo pārbaudi. Īpaši tas ir tādos gadījumos, kad bāzes riska darījumi ir, piemēram, akciju kontrolpaketes pirkšana ar kredīta palīdzību vai arī ar projektu finansēšanu saistītie parādi. Šādos gadījumos iestādēm nebūtu jāiegulda līdzekļi tik ārkārtīgi sarežģītos atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumos. Kompetentajām iestādēm, pārskatot, kā tiek pildīta prasība veikt pienācīgu pārbaudi, īpaša uzmanība jāvelta šiem ārkārtīgi sarežģītajiem pārvēršanas vērtspapīros darījumiem un jāpieprasa,

¹⁵ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

¹⁶ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

lai tos pilnībā atvilktu no kapitāla, izņemot gadījums, kad iestāde pārliecinoši pierāda, ka katrā atsevišķā sarežģītā riska darījuma atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros gadījumā tā ir ievērojusi Direktīvas 2006/48/EK prasību veikt pienācīgu pārbaudi, tostarp arī attiecībā uz bāzes riska darījumiem.

- (16) Lai veicinātu uzraudzības pasākumu konvergenci attiecībā uz ārkārtīgi sarežģītu atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumu pienācīgas pārbaudes uzraudzību, Eiropas Banku uzraudzītāju komitejai jāizstrādā pamatnostādnes, kur jāiekļauj tādu atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darījumu veidu, kas ir uzskatāmi par “ārkārtīgi sarežģītiem”, definīcija vai kritēriji. Šo definīciju vai kritērijus jāpielāgo tirgus attīstības tendencēm.
- (17) Direktīvā 2006/49/EK formulētie piesardzīgas novērtēšanas noteikumi jāpiemēro visiem iestāžu tirdzniecības portfeļa vai arī ar tirdzniecības portfeli nesaistītiem instrumentiem, ko mēra saskaņā ar to patieso vērtību. Jānorāda, ka gadījumos, ja piesardzīgas novērtēšanas piemērošana var radīt zemāku bilances vērtību, nekā patiesībā novērtēts grāmatvedībā, šīs starpības absolūtā vērtība jāatskaita no pašu kapitāla.
- (18) Iestādēm jābūt iespējai izvēlēties, vai piemērot kapitāla prasības, vai arī atskaitīt no pašu kapitāla tās pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas, kas atbilstīgi šai direktīvai sasniedz 1250 % riska svēruma, neatkarīgi no tā, vai šīs pozīcijas ir iekļautas tirdzniecības portfelī vai atrodas ārpus tirdzniecības portfeļa.
- (19) Netirdzniecības portfelim jāpiemēro arī kapitāla prasības attiecībā uz norēķinu risku.
- (20) Nevajadzētu pieļaut, ka iniciatores iestādes vai sponsori varētu apiet aizliegumu sniegt netiešu atbalstu, šādu atbalstu sniegšanai izmantojot savus tirdzniecības portfeļus.
- (21) Nepārkāpjot šajā direktīvā noteikto prasību sniegt informāciju, prasībai sniegt informāciju vajadzētu nodrošināt tirgus dalībniekiem pareizu un vispusīgu informāciju par konkrēto iestāžu riska profilu. Tāpēc iestādēm obligāti jāsniedz papildu informācija, kas nav precīzi norādīta šajā direktīvā, ja tas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai.
- (22) Lai nodrošinātu Direktīvas 2006/48/EK saskaņotu īstenošanu visā Kopienā, Eiropas Komisija un Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja 2006. gadā izveidoja darba grupu (Kapitāla prasību direktīvas transponēšanas grupa – KPDTG), kam diskusiju ceļā vajadzēja risināt jautājumus par šīs direktīvas īstenošanu. Saskaņā ar KPDTG novērtējumu turpmāk jāprecizē Direktīvas 2006/48/EK un Direktīvas 2006/49/EK atsevišķi tehniskie noteikumi. Tādēļ ir lietderīgi pielāgot šos noteikumus.
- (23) Ja, veicot pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas ārējo kredītu novērtējumu, konstatē, ka kredītu aizsardzību nodrošina pati ieguldījumu iestāde, tad nevajadzētu pieļaut, ka šī iestāde gūst priekšrocības no zemāka riska svēruma, ko rada šāda aizsardzība. Tam nav jābūt par iemeslu atskaitījumiem no vērtspapīros pārvērtamā kapitāla, ja ir pieejami citi veidi, kā noteikt riska svērumu saskaņā ar šīs pozīcijas patieso risku, neņemot vērā šādu kredītu aizsardzību.
- (24) Ievērojami jāpastiprina prasības iestādēm sniegt informāciju par pārvēršanu vērtspapīros. Tirdzniecības portfeļos tām īpaši jāņem vērā arī pārvēršanas vērtspapīros pozīciju riski.
- (25) Konkrētās riska prasības pārvēršanai vērtspapīros pozīcijām jāaskaņo ar banku portfelim piemērojāmām kapitāla prasībām, jo tas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām piedāvā daudz diferencētāku un uz risku orientētu pieeju.

- (26) Ņemot vērā iepriekšējos nepilnīgos pasākumus, jāpastiprina iekšējo modeļu standarti tirgus riska kapitāla prasību aprēķināšanai. Īpaši jāpilnveido tirdzniecības portfeļu kredītrisku vadība. Turklāt kapitāla prasībās jāiekļauj daļa, kas attiecas uz stresa apstākļiem, lai nostiprinātu kapitāla prasības tirgus apstākļu pasliktināšanās gadījumos un lai samazinātu varbūtējo procikliskumu. Ņemot vērā šā brīža īpaši sarežģīto situāciju, kad iestādes pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām izmanto pieejas, kas balstās uz iekšējiem modeļiem, ir jāierobežo iestāžu spēja modelēt pārvēršanas vērtspapīros riskus tirdzniecības portfeļos un saistību neizpildes gadījumos jāpieprasa vienotas kapitāla prasības pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām tirdzniecības portfelī.
- (27) Tāpēc attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/48/EK un Direktīva 2006/49/EK,
- IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2006/48/EK groza šādi.

- (1) Direktīvas 4. pantā iekļauj šādus 40. punkta a) un b) apakšpunktus:
- “40. a) “atkārtota pārvēršana vērtspapīros” ir pārvēršana vērtspapīros, kur vairāki bāzes riska darījumi atbilst pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas definīcijai”;
40. b) “atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcija” ir riska darījums ar atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros”.
- (2) Šīs direktīvas 22. pantu groza šādi:
- (a) 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:
- “1. “Izcelsmes dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasa, lai katrai kredītiestādei būtu noturīgi pārvaldības pasākumi, kas ietver skaidru organizatorisko struktūru, kurā ir precīzi definēts, pārredzams un konsekvents atbildības sadalījums, efektīvas procedūras esošo vai varbūtējo risku identificēšanai, pārvaldībai, uzraudzībai un ziņošanai un atbilstīgi iekšējās kontroles mehānismi, tostarp pareizas administratīvās un grāmatvedības procedūras, kā arī atlīdzības politika un prakse, kas atbilst pareizai un efektīvai riska vadībai un veicina to.”
- (b) Iekļauj šādu 3. punktu:
- “3. Eiropas Banku uzraudzītāju komitejai atbilstīgi V pielikuma 22. punktā noteiktajiem principiem jānodrošina pareizas atlīdzības politikas pamatnostādņu esība. Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai, cieši sadarbojoties ar Eiropas Banku uzraudzītāju komiteju, jānodrošina pamatnostādņu esība attiecībā uz tādu personu atlīdzības politiku, kas saskaņā ar Eiropas Padomes un Parlamenta 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem definīciju piedalās ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā un veic ieguldījumu darbības kredītiestādēs un ieguldījumu sabiedrībās”.
- (3) 54. pantu papildina ar šādu daļu:
- “Lai īstenotu pirmajā daļā noteiktās prasības, dalībvalstis piešķir attiecīgajām kompetentajām iestādēm pilnvaras piemērot finansālus un ar finansēm nesaistītus sodus un pasākumus. Šiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un preventīviem”.

- (4) 57. pantu groza šādi:
- (a) Pirmās daļas r) punktu aizstāj šādi:
- “r) pārvēršanas vērtspapīros pozīciju riska darījumu summa, kam ir 1250 % riska svērums atbilstoši IX pielikuma 4. daļai un atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīciju riska darījumu summa tirdzniecības portfelī, kas varētu sasniegt 1250 % riska svērumu ārpus tās pašas kredītiestādes tirdzniecības portfeļa”.
- (b) Iekļauj šādu daļu:
- “Šā panta r) punkta vajadzībām riska darījumu summu aprēķina pēc IX pielikuma 4. daļā norādītās metodes”.
- (5) 64. pantam pievieno šādu 5. punktu:
- “5. Kredītiestādes, aprēķinot pašu kapitāla summu, piemēro Direktīvas 2006/49/EC VII pielikuma B daļā noteiktās prasības visiem aktīviem, ko mēra ar patieso vērtību, un saskaņā ar šīm prasībām neiekļauj pašu kapitāla summu jebkurās summās, kas nepieciešamas korekcijai.”
- (6) 66. panta 2. punktu aizstāj ar šādu tekstu:
- “2. Pēc šā panta 1. punktā noteikto ierobežojumu piemērošanas vienu pusi no 57. panta l) līdz r) punkta posteņu summas atskaita no šā panta a) līdz c) punkta posteņu kopsummas, no kuras atskaitīta šā panta i) līdz k) punkta posteņu kopsumma, un otru pusi atskaita no šā panta d) līdz h) punkta posteņu kopsummas. Pēc šā panta 57. punktā noteikto ierobežojumu piemērošanas, vienu pusi no 57. panta l) līdz r) punkta posteņu summas atskaita no šā panta a) līdz c) punkta posteņu kopsummas, no kuras atskaitīta šā panta i) līdz k) punkta posteņu kopsumma, un otru pusi atskaita no šā panta d) līdz h) punkta posteņu kopsummas.
57. panta r) punktā iekļautos posteņus neatskaita, ja tie ir iekļauti 75. pantā paredzētajos mērķos, un tos izmanto riska svērtās vērtības aprēķiniem saskaņā ar IX pielikuma 4. daļu vai kapitāla prasību aprēķiniem saskaņā ar Direktīvas 2006/49/EK I pielikumu”.
- (7) 75. panta c) punktu aizstāj šādi:
- “c) attiecībā uz visiem darījumu veidiem ārvalstu valūtas riskam, norēķinu riskam un preču riskam – kapitāla prasības, ko nosaka saskaņā ar Direktīvas 2006/49/EK 18. pantu”.
- (8) 101. panta 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:
- “1. Lai ieguldītājiem samazinātu varbūtējos vai faktiskos zaudējumus, šādas iestādes neatbalsta pārvēršanu vērtspapīros, kas pārsniedz to līgumsaistības:
- a) jebkura iniciatore kredītiestāde, kas attiecībā uz pārvēršanu vērtspapīros ir veikusi šādas darbības:
- i) aprēķinājusi riska darījuma riska svērto vērtību saskaņā ar 95. pantu;
- ii) pārdevusi savā tirdzniecības portfelī iekļautos instrumentus īpašam nolūkam izveidotai struktūrai, kas veic pārvēršanu vērtspapīros

(SSPE), un tādējādi tai vairs nav šādiem instrumentiem nepieciešamā riska kapitāla;

b) sponsore kredītiestāde”.

(9) Pēc 122.a panta pievieno šādu 122.b pantu:

“122.b pants

1. Neraugoties uz IX pielikuma 4. daļā noteiktajiem riska svērumiem galvenajām atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kompetentās iestādes pieprasa kredītiestādēm piemērot 1250 % riska svērumu ārkārtīgi sarežģītām atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, ja vien kredītiestāde nav pārliecinoši pierādījusi kompetentajai iestādei, ka katra konkrētā atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcija atbilst 122.a panta 4. un 5. punktā noteiktajām prasībām.
2. 1. punktu piemēro jaunajām atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kas veiktas pēc 2010. gada 31. decembra. Pašreizējām atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām 1. punktu piemēro tikai pēc 2014. gada 31. decembra, ja pēc šā termiņa ar tām būs veikti jauni vai aizvietoti bāzes riska darījumi”.

Direktīvas 136. panta 2. punktu papildina ar šādu punktu:

“Lai noteiktu atbilstīgu pašu kapitāla apjomu, kas nepieciešams kredītiestādes varbūtējo risku vadībai, uzraudzības pārbaudes procesā, ko veic saskaņā ar 124. pantu, kompetentās iestādes novērtē, vai papildus minimālajām prasībām jānosaka vēl kādas konkrētas prasības attiecībā uz pašu kapitālu, ņemot vērā turpmāk minēto:

- a) 123. pantā noteiktos kredītiestādes iekšējā kapitāla novērtējuma kvantitātes un kvalitātes rādītājus;
- b) 22. pantā noteiktos kredītiestādes plānus, procedūras un mehānismus;
- c) saskaņā ar 124. pantu veiktā uzraudzības pārbaudes procesa rezultātu.”

(10) 145. panta 3. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

- “3. Kredītiestādes nosaka 1. un 2. punktā noteikto informācijas sniegšanas prasību izpildes formālo kārtību, kā arī kārtību, kādā jāveic informācijas atbilstības novērtējums, tostarp informācijas pārbaudes un publicēšanas biežumu. Kredītiestādes ar atbilstīgas novērtēšanas politikas palīdzību pārbauda arī, vai šī informācija tirgus dalībniekiem sniedz pietiekami plašu pārskatu par iestādes riska profilu.

Ja šī informācija tirgus dalībniekiem nesniedz pietiekami plašu pārskatu par riska profilu, kredītiestādēm atklāti jāsniedz nepieciešamā informācija papildus 1. punktā noteiktajām prasībām. Tomēr tām ir pienākums sniegt tikai tādu informāciju, kas saskaņā ar XII pielikuma 1. daļā noteiktajiem tehniskajiem kritērijiem ir būtiska, nav aizsargāta ar autortiesībām un nav konfidenciāla.”

(11) Pielikumus groza atbilstīgi šīs Direktīvas I pielikumam.

2. pants

Direktīvu 2006/49/EK groza šādi.

(1) Direktīvas 3. panta 1. punkta pirmo daļu papildina ar šādu t) apakšpunktu:

“t) “pārvēršanas vērtspapīros pozīcija” un “atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcija” ir pārvēršanas vērtspapīros pozīcija un atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcija, kā definēts Direktīvā 2006/48/EK”.

(2) Direktīvas 17. panta 1. punkta ievaddaļu aizstāj ar šādu tekstu:

“Ja iestāde, lai pildītu šīs direktīvas II pielikuma prasības, riska svērto vērtību aprēķina saskaņā ar Direktīvas 2006/48/EK 84. līdz 89. pantu, tad saskaņā ar Direktīvas 2006/48/EK VII pielikuma 1. daļas 36. punktu uz aprēķiniem attiecas šādi noteikumi:”

(3) 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj šādi:

“a) kapitāla prasības, ko to tirdzniecības portfeļa uzņēmējdarbībai aprēķina saskaņā ar metodēm un veidiem, kas izklāstīti 28. līdz 32. pantā un I, II un VI pielikumā un, vajadzības gadījumā, V pielikumā. Uzņēmējdarbībai ārpus tirdzniecības portfeļa šīs prasības aprēķina, izmantojot II pielikuma 1. un 4. punktā minētās metodes.”

(4) Pielikumus groza atbilstīgi šīs Direktīvas II pielikumā noteiktajām prasībām.

3. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2010. gada 31. decembrim nodrošinātu atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām. Dalībvalstis nekavējoties dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

4. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

5. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

Direktīvas 2006/48/EK V, VI, IX un XII pielikumu groza šādi.

(1) V pielikumam pievieno šādu 11. iedaļu:

“11. ATLĪDZĪBAS POLITIKA

22. Izstrādājot un piemērojot atlīdzības politiku attiecībā uz to kategoriju darbiniekiem, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē kredītiestādes riska profilu, tām jāievēro šādi principi tādā veidā, kas atbilst to dimensijai, iekšējai struktūrai un būtībai, darbības jomai un darbību sarežģītībai:
- a) atlīdzības politika ir samērojama ar pareizu un efektīvu riska vadību, veicina to un nemudina riskēt, pārsniedzot kredītiestādes pieļaujamā riska robežu;
 - b) atlīdzības politika atbalsta kredītiestādes uzņēmējdarbības stratēģiju, mērķus, vērtības un ilgtermiņa intereses;
 - c) kredītiestādes vadība (uzraudzības funkcija) izstrādā atlīdzības politikas pamatprincipus un atbild par tās īstenošanu;
 - d) vismaz reizi gadā jāveic centrāla un neatkarīga iekšējā pārbaude par to, kā tiek īstenota atlīdzības politika attiecībā uz atbilstību vadības definētajai atlīdzības politikai un procedūrām (uzraudzības funkcija);
 - e) ja atlīdzība ir atkarīga no veiktajām darbībām, kopējo atlīdzības summu aprēķina pēc konkrētās personas darbības un iesaistītās uzņēmējdarbības vienības un visas kredītiestādes darbības kopējā rezultāta;
 - f) kopējās atlīdzības summas mainīgā un nemainīgā daļa ir atbilstīgi līdzsvarotas; nemainīgajai daļai ir jābūt pietiekami lielai attiecībā pret kopējo atlīdzības summu, lai varētu piemērot pilnīgi elastīgu prēmiju politiku, paredzot arī iespēju neizmaksāt prēmijas;
 - g) maksājumi, kas atkarīgi no līguma ātrākas noslēgšanas, atspoguļo darbības ilgākā laika posmā un ir izstrādāti tā, lai neatlīdzinātu zaudējumus;
 - h) izvērtējot darbības, lai aprēķinātu prēmijas vai kopējās prēmijas, tās pielāgo pašreizējiem un turpmākajiem riskiem un ņem vērā nepieciešamās kapitāla un likviditātes prasības;
 - i) ievērojami lielu prēmiju lielākās daļas izmaksas termiņš ir pagarināts piemērotā laika posmā un ir pakārtots uzņēmuma turpmākajai darbībai.

(2) VI pielikuma 1. daļu groza šādi.

(a) 8. punktu aizstāj ar šādu:

“8. Neskarot 9., 10. un 11. punktu, riska darījumiem ar reģionālajām valdībām un pašvaldībām piešķir riska svērumu kā riska darījumiem ar iestādēm atbilstīgi 11.a punktam. Šī kārtība nav atkarīga no 80. panta 3. punktā minēto izvēles tiesību izmantošanas. Preferenciālais režīms riska darījumiem, kas norādīts 31., 32. un 37. punktā, netiek piemērots”.

(b) Iekļauj šādu 11.a punktu:

“11.a Neskarot 9., 10. un 11. punktu, riska darījumiem ar dalībvalstu reģionālajām valdībām un pašvaldībām, kas ir denominēti un finansēti šo reģionālo un pašvaldību vietējās valūtās, piešķir riska svērumu 20 % apmērā.

(3) IX pielikumu groza šādi.

(a) 3. daļas 1. punktu papildina ar šādu c) apakšpunktu:

“c) Kredīta novērtējumu nevar balstīt vai daļēji balstīt uz nefondēto kredītu aizsardzību, ko nodrošina pati kredītiestāde.”

(b) 4. daļu groza šādi:

i) 5. punktu papildina ar šādu teikumu:

“Ja saskaņā ar 3. daļas 1. punkta c) apakšpunktā noteiktajām prasībām ar aktīviem nodrošināto komerciālo vērtspapīru pozīcijai kredīta novērtējumu nevar veikt norīkotā ĀKNI, kredītiestāde var izmantot likviditātes nodrošinājumam piešķirto riska svērumu, lai aprēķinātu komerciālo vērtspapīru riska svērtās vērtības riska darījumiem summu, ja komerciālais vērtspapīrs atbilst ABCP programmas un likviditātes nodrošinājuma prasībām pozīcijām, kas pārklājas.”

ii) 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Saskaņā ar 8. punktu pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas vai atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas, kurai piešķirts reitings, riska svērto vērtību aprēķina, piemērojot riska darījuma vērtībai attiecīgās kredīta kvalitātes pakāpes riska svērumu, kas atbilst kompetento iestāžu kredīta novērtējumam saskaņā ar 98. pantu, kā noteikts 1. tabulā.”

iii) 1. tabulu aizstāj ar šādu:

1. tabula

Kredīta kvalitātes pakāpe	1	2	3	4 (tikai kredītu novērtējumie m, izņemot īstermiņa kredītu novērtējumus)	Visas kredīta pakāpes pārējās kvalitātes
Pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas	20 %	50 %	100 %	350 %	1250 %
Atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas	40 %	100 %	225 %	650 %	1250 %

iv) Svītro 2. tabulu.

v) 46. punktu aizstāj ar šādu:

“46. Atbilstīgi uz reitingiem balstītajai metodei riska svērto vērtību pārvēršanas vērtspapīros pozīcijai ar reitingu aprēķina, riska darījumu vērtībai piemērojot attiecīgās kredīta kvalitātes pakāpes riska svērumu, kas atbilst kompetento iestāžu kredīta novērtējumam saskaņā ar 98. pantu, kā noteikts 4. tabulā, un reizinātu ar 1,06.”

vi) 4. tabulu aizstāj ar šādu:

4. tabula

Kredīta kvalitātes pakāpe		Pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas			Atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas	
Kredītu novērtējumi, izņemot īstermiņa	Īstermiņa kredītu novērtējumi	A	B	C	D	E
1	1	7 %	12 %	20 %	20 %	30 %
2		8 %	15 %	25 %	25 %	40 %
3		10 %	18 %	35 %	35 %	50 %
4	2	12 %	20 %		40 %	65 %
5		20 %	35 %		60 %	100 %
6		35 %	50 %		100 %	150 %
7	3	60 %	75 %		150 %	225 %
8		100 %			200 %	350 %
9		250 %			300 %	500 %
10		425 %			500 %	650 %
11		650 %			750 %	850 %
Visi citi un ar reitingiem nesaistītie kredīti		1250 %				

vii) 47. punktu aizstāj ar šādu:

“47. Riska svērumus 4. tabulas C slejā piemēro tad, ja pārvēršanas vērtspapīros pozīcija nav atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcija un ja vērtspapīros pārvēršamo riska darījumu skaits ir mazāks par seši. Pārējām pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kas nav atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas, piemēro riska svērumus B slejā; riska svērumus A slejā piemēro tikai tad, ja šī

pozīcija ir vecākais laidiens. Atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām piemēro E sleju, riska svērumus D slejā piemēro, tikai tad, ja šī atkārtotās pārvēršanas vērtspapīros pozīcija ir atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas vecākais laidiens un neviens no bāzes riska darījumiem nav riska darījumu atkārtotas pārvēršana vērtspapīros. Nosakot, vai laidiens ir vecākais, nav prasīts ņemt vērā apjomu procentu likmes vai valūtas atvasināto līgumu, apkalpošanas maksu vai līdzīgus maksājumus.”

viii) Svīturo 48. punktu.

ix) 49. punktu aizstāj ar šādu:

“49. Aprēķinot riska darījumu faktisko skaitu, vairākus vērtspapīros pārvēršamos riska darījumus ar vienu debitoru uzskata par vienu darījumu. Riska darījumu faktisko skaitu aprēķina:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2}$$

kur EAD_i ir riska darījumu vērtību summa visiem riska darījumiem ar i debitoru. Ja ir pieejama portfeļa daļa, kas ir saistīta ar lielāko riska darījumu (C1), kredītiestāde var aprēķināt N kā $1/C1$.”

x) Svīturo 50. punktu.

xi) 52. punktu aizstāj ar šādu:

“52. Ievērojot 58. un 59. punktu, uzraudzības formulas metode paredz, ka riska svērumus pārvēršanas vērtspapīros pozīcijai ir riska svērumus, kas piemērojams saskaņā ar 53. punktu. Tomēr riska svērumus atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām nevar būt mazāks par 20 % un ne mazāks par 7 % visām citām pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām.”

xii) 53. punkta sesto daļu aizstāj ar šādu daļu:

“ N ir riska darījumu faktiskais skaits, kas aprēķināts saskaņā ar 49. punktu. Atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros gadījumos, kredītiestāde izskata vērtspapīros pārvēršamo riska darījumu skaitu portfelī, nevis bāzes riska darījumu skaitu sākotnējos portfeļos, no kuriens cēlušies vērtspapīros pārvēršamie bāzes riska darījumi.”

(12) (4) XII pielikuma 2. daļu groza šādi:

a) 9. un 10. punktu aizstāj šādi:

“9. Kredītiestādes, kas aprēķina savas kapitāla prasības saskaņā ar 75. panta b) un c) apakšpunktu, publicē šīs prasības atsevišķi katram riskam, kas minēts šajos noteikumos. Turklāt kapitāla prasības attiecībā uz pārvēršanas vērtspapīros pozīciju procentu īpašo riska pakāpi jānorāda atsevišķi.

10. Visas kredītiestādes, kas savas kapitāla prasības aprēķina saskaņā ar Direktīvas 2006/49/EK V pielikumu, dara pieejamu šādu informāciju:

a) katram ietvertajam apakšportfelim:

i) izmantoto modeļu raksturojumu;

- ii) papildu riska maksājumiem izmantotās metodes un riska novērtējumus, ko veic, izmantojot iekšējo modeli, tostarp izmantotās pieejas aprakstu, ko kredītiestāde izmanto, lai noteiktu likviditātes perspektīvas, metodes, ko izmanto, lai panāktu kapitāla novērtējumu, kas atbilst prasījumiem pareizajiem standartiem un pieejas, ko izmanto modeļa novērtēšanā;
 - iii) katram portfelim veikto stresa testu aprakstu;
 - iv) aprakstu par pieejām, ko izmanto iekšējo modeļu un modelēšanas procesu pareizības un konsekvences atpakaļejošai pārbaudei un apstiprināšanai;
- b) kādā apjomā saņemta kompetento iestāžu atļauja;
 - c) aprakstu par apjomu un metodēm atbilstīgi prasībām, kas noteiktas Direktīvas 2006/49/EK VII pielikuma B daļā;
 - d) augstāko, zemāko un vidējo vērtību šādiem elementiem:
 - i) pārskata periodā katru dienu, kā arī perioda beigās, veiktais riskam pakļauto vērtību novērtējums;
 - ii) pārskata periodā, kā arī perioda beigās, veiktie riskam pakļauto vērtību stresa novērtējumi;
 - iii) pārskata periodā, un arī perioda beigās, pieaugošā riska kapitāla prasības;
 - e) pieaugošā riska kapitāla apjomu kopā ar vidējo svērto likviditātes perspektīvu katram portfelim;
 - f) riskam pakļauto vērtību dienas izmaiņu novērtējuma katras dienas beigās salīdzinājumu ar portfeļa vērtības izmaiņām nākamās darbdienas beigās kopā ar jebkādam svarīgām novirzēm pārskata periodā.”
- b) 14. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“14. Kredītiestādēm, kas riska svērto vērtību aprēķina atbilstīgi 94. un 101. pantam vai atbilstīgi kapitāla prasībām Direktīvas 2006/49/EK I pielikuma 16.a punktam, jāsniedz šāda atsevišķa informācija par saviem tirdzniecības portfeļiem un darījumiem ārpus tirdzniecības portfeļiem:

- a) kredītiestādes mērķu apraksts attiecībā uz pārvēršanas vērtspapīros darbību;
- b) citu risku būtība, tostarp vērtspapīros pārvēršamajiem aktīviem piemītošais risks;
- c) riska veidi attiecībā uz pārvēršanas vērtspapīros bāzes pozīciju pakāpēm un aktīviem, kas ir šo pozīciju pamatā, kuras veiktas un saglabātas, izmantojot atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros darbību;
- d) kredītiestāžu atšķirīgās lomas pārvēršanas vērtspapīros procesā;
- e) norāde par kredītiestādes iesaistes apjomu katrā no tām;
- f) procesu apraksts, kā notiek riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros kredītu un tirgus risku pārmaiņu uzraudzība, tostarp, kā bāzes aktīvi

ietekmē riska darījumu pārvēršanu vērtspapīros, un apraksts, kā šie procesi atšķiras no atkārtotas riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros;

- g) kredītiestādes politikas apraksts, ar kuru pārvalda nodrošinājumus un nefondēto kredītu aizsardzību, lai samazinātu riskus, kas saistīti ar saglabāto pārvēršanu vērtspapīros un atkārtotu pārvēršanu vērtspapīros, tostarp nosakot materiālā nodrošinājuma puses atbilstīga riska darījuma veidam;
- h) riska svērtās vērtības aprēķināšanas pieejas, ko kredītiestādes piemēro pārvēršanai vērtspapīros, tostarp visi pārvēršanas vērtspapīros veidi, uz kuriem attiecas katra metode;
- i) *SSPE* veidi, ko kredītiestāde kā sponsors izmanto, lai pārvērstu vērtspapīros trešo pušu riska darījumus, tostarp kādā veidā un kādā apmērā, un vai vispār kredītiestāde ir veikusi riska darījumu ar šo *SSPE*, gan bilances, gan arī ārpusbilances riska darījumi;
- j) kredītiestādes pārvēršanas vērtspapīros darbību grāmatvedības politikas apkopojums, tostarp:
 - i) vai darījumi uzskatīti par pārdošanu vai finansēšanu;
 - ii) pārdošanas ieņēmumu atzīšana;
 - iii) metodes un galvenie pieņēmumi, un ieguldījumi pārvēršanas vērtspapīros pozīciju novērtēšanai;
 - iv) attieksme pret sintētisko pārvēršanu vērtspapīros, ja tā nav izklāstīta citās grāmatvedības nostādnēs;
 - v) kā novērtē paredzamo pārvēršanas vērtspapīros darbību aktīvus, un vai tie ir reģistrēti kredītiestādes tirdzniecības portfelī vai ārpus tirdzniecības portfeļa;
 - vi) saistību atzīšanas politika bilancē attiecībā uz pasākumiem, kas prasītu no kredītiestādes finansēt vērtspapīros pārvērstos aktīvus;
- k) *ĀKNI* nosaukumi, kuras ir izmantotas pārvēršanai vērtspapīros, un riska darījumu veidi, kuriem ir izmantota katra aģentūra;
- l) ja nepieciešams, iekšējās novērtēšanas pieejas apraksts, kā noteikts IX pielikuma 4. daļā, tostarp arī iekšējās novērtēšanas procesa struktūra un saikne starp iekšējo un ārējo novērtējumu, iekšējā novērtējuma izmantošana citā nolūkā, nekā paredz kapitāla novērtēšanas iekšējās pieejas mērķi, iekšējā novērtējuma procesa kontroles mehānismi, tostarp diskusijas par neatkarību, pakļautību un iekšējās kontroles procesa pārbaudi; riska darījumu veidi, kam piemēro iekšējās novērtēšanas procesu un stresa faktori, ko izmanto, lai piešķirtu kredīta kvalitātes pakāpes attiecīgajam riska darījuma veidam;
- m) punktos no i) līdz l) sniegtās kvantitatīvās informācijas būtisko izmaiņu, kas notikušas kopš pēdējā pārskata perioda, skaidrojums;
- n) attiecībā uz tirdzniecības portfelī un darījumiem, kas nav ietverti tirdzniecības portfelī, jāsniedz informācija par šādiem riska darījumiem:
 - i) nenokārtoto riska darījumu kopējais apjoms, ko kredītiestāde pārvērš vērtspapīros atsevišķi no tradicionālajiem un sintētiskajiem

pārvēršanas vērtspapīros darījumiem un pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, ko kredītiestāde tikai sponsorē;

- ii) saglabāto vai nopirkto bilances un ārpusbilances riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros kopējais apjoms;
 - iii) aktīvu kopējais apjoms, kas gaida pārvēršanu vērtspapīros;
 - iv) vērtspapīros pārvērstie darījumi, kam piemēro priekšlaicīgu amortizāciju, pārdevēju un ieguldītāju interesēs veikto pabeigto riska darījumu kopējais apjoms, kredītiestādes kopējās kapitāla prasības attiecībā pret savām (pārdevēju) pārdoto kredītu un neizmantoto kredītu saglabātajām daļām un kredītiestādes kopējām kapitāla prasībām pret ieguldītāja daļām pārdotajos kredītos un neizmantotajos kredītos;
 - v) riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros apjoms, kas atvilkts no pašu kapitāla vai kam aprēķināts riska svērums 1250 %;
 - vi) katra gada pārvēršanas vērtspapīros darbību apkopojums, tostarp vērtspapīros pārvērsto riska darījumu apjoms un atzītā peļņa vai zaudējumi;
- o) attiecībā uz tirdzniecības portfeli un darījumiem, kas nav ietverti tirdzniecības portfelī, jāsniedz informācija par :
- i) saglabāto vai nopirkto riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros apjomu un ar tiem saistītajām kapitāla prasībām, ko iedala riska darījumu pārvēršanas vērtspapīros un atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros pozīcijās un tālāk iedala jēgpilna skaita riska svērto jeb kapitāla prasību grupās, kur katrai piemēro kapitāla prasību pieeju;
 - ii) saglabāto vai nopirkto riska darījumu atkārtotas pārvēršanas vērtspapīros kopējo apjomu, ko iedala attiecīgi riska darījumos pirms un pēc nodrošināšanas/apdrošināšanas un atkarībā no finanšu galvotājiem, un tālāk iedala atbilstīgi galvotāja kredītvērtības kategorijām vai galvotāja vārdam;
- p) attiecībā uz riska darījumiem ārpus tirdzniecības portfeļa un riska darījumiem, ko kredītiestāde pārvērš vērtspapīros, sliktas kvalitātes/kavētu aktīvu pārvēršanas vērtspapīros apjoms un kredītiestādes zaudējumu atzīšanu pašreizējā pārskata periodā, iedalot tos pēc riska darījumu veidiem;
- q) kapitāla prasībām tirdzniecības portfelim attiecībā uz tirgus riskiem, atbilstīgo nenokārtoto riska darījumu kopējo apjomu, ko kredītiestāde pārvērš vērtspapīros un ko iedala tradicionālajos/sintētiskajos un atkarībā no riska darījumu veida.”

c) Pievieno šādu 15. punktu:

“15. Attiecībā uz to darbinieku kredītiestāžu atlīdzības politiku un praksi, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē bankas vai ieguldījumu sabiedrības riska profilu, jāsniedz šāda informācija:

- a) informācija par koplēmuma procedūru atlīdzības politikas noteikšanai, ja iespējams, iekļaujot arī informāciju par atlīdzības komitejas sastāvu un

pilnvarām, ārējo konsultantu vārdus, kuru pakalpojumi izmantoti atlīdzības politikas noteikšanas procesā, un attiecīgo dalībnieku lomu;

- b) informācija par saikni starp maksājumiem un darbību;
- c) informācija par darbības novērtējuma kritērijiem un piesaisti riskam;
- d) informācija par darbības kritērijiem, uz kuriem balstās daļu piešķiršanas tiesības, izvēles vai atlīdzības mainīgie lielumi;
- e) galvenie rādītāji un loģiskais pamatojums, uz kā balstās katra prēmiju sistēma un citas priekšrocības, kas nav saistītas ar samaksu naudā.”

II PIELIKUMS

Direktīvas 2006/49/EK I, II, V un VII pielikumu groza šādi.

(1) I pielikumu groza šādi:

a) 14. punktu groza šādi:

i) Pirmo daļu aizvieto ar šādu tekstu:

“14. Iestāde savas neto pozīcijas norāda tirdzniecības portfelī instrumentos, kas nav pārvēršanas vērtspapīros pozīcijas, kā ir aprēķināts saskaņā ar 1. punktu, 1. tabulas atbilstošajās iedaļās, pamatojoties uz to emitenta/debitora iekšējo vai ārējo kredīta novērtējumu un atlikušo termiņu, un reizinot tos ar minētajā tabulā norādītajiem svērumiem. Svērtās pozīcijas, kas rodas, piemērojot šo punktu un 16.a punktu, saskaita, (neatkarīgi no tā, vai tās ir garas vai īsas), lai aprēķinātu specifiskā riska kapitāla prasību.”

ii) Ceturto daļu svīturo.

b) Iekļauj šādu 16a punktu:

“16.a Iestāde kapitāla prasības savām neto pozīcijām tirdzniecības portfelī aprēķina instrumentos, kas atbilst pārvēršanas vērtspapīros pozīcijai:

a) pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kam jāpiemēro standarta metode kredītriskiem tās pašas iestādes tirdzniecības portfelī, standarta metodes ietvaros piemēro 8 % no riska svērto riska darījumu apjoma, kā noteikts Direktīvas 2006/48/EK IX pielikuma 4. daļā.

b) pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kam tās pašas iestādes tirdzniecības portfelī jāpiemēro uz iekšējiem reitingiem balstītā metode, uz iekšējiem reitingiem balstītās metodes ietvaros aprēķina 8 % no riska svērto riska darījumu apjoma, kā noteikts Direktīvas 2006/48/EK IX pielikuma 4. daļā. Uzraudzības formulas metodi izmanto tikai tad, ja iestādes šo uzraudzību apstiprina, izņemot iniciatoru iestādes, kas šo metodi var izmantot šīm pašām pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām ārpus sava tirdzniecības portfeļa. Vajadzības gadījumā papildus uzraudzības formulas metodei darījumu partnera risku *PD* un ar saistību neizpildi radītos zaudējumus *LGD* aprēķina, kā noteikts Direktīvas 2006/48/EK 84. un 89. pantā vai, izmantojot alternatīvu pieeju un saskaņā ar atsevišķas uzraudzības atļauju, pamatojoties uz V pielikuma 5.a punktā noteikto pieeju.

c) tomēr a) un b) punktos noteiktajām atkārtotās pārvēršanas vērtspapīros pozīcijām, kam jāpiemēro riska svērumi 1250 % apmērā saskaņā ar Direktīvas 2006/48/EK 122b panta 1. punktu, ja tie ir tās pašas iestādes tirdzniecības portfeļi, aprēķina 8 % no riska svērto riska darījumu apjoma kā nosaka šajā pantā.”

c) 34. punktu aizstāj ar šādu:

“34. Iestāde saskaita kopā visas garās neto pozīcijas un visas īsās neto pozīcijas saskaņā ar 1. punktu. Tā reizina kopējo bruto pozīciju ar 8 %, lai aprēķinātu tās kapitāla prasības attiecībā pret konkrētu risku.”

d) Svītro 35. punktu.

(2) II pielikuma 7. punkta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

“Tomēr gadījumā ar kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu, iestādei, kuras riski rodas no mijmaiņas un atspoguļo garo pozīciju attiecībā uz posteni, kas ir tā pamatā, ir atļauts varbūtējam nākotnes kredītriskam izmantot 0 %, ja kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgums ir atkarīgs no iestādes slēgšanas maksātspējas dēļ; risks, kas rodas no mijmaiņas atbilst pamatpozīcijas īsajai pozīcijai, pat ja pamatpozīcija nav atkritusi; šajā gadījumā iestādes nākotnē varbūtējo kredītriska darījumu skaitli ierobežo līdz riska prēmijas apjomam, ko iestāde vēl nav izmaksājusi kredītiestādei.”

(3) V pielikumu groza šādi.

a) 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Kompetentās iestādes ļauj iestādēm, ievērojot šajā pielikumā noteiktos nosacījumus, aprēķināt kapitāla prasības pozīciju riskam, ārvalstu valūtas riskam un/vai preču riskam, izmantojot iekšējos riska vadības modeļus, kas aizstāj I, III un IV pielikumā aprakstītās metodes, vai kopā ar tām. Katrā atsevišķā gadījumā vajadzīgs, lai kompetentās iestādes noteikti atzītu modeļu izmantojumu uzraudzīta kapitāla nolūkiem.”

b) 4. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Kompetentās iestādes pārbauda iestādes spēju veikt pretpārbaudi gan faktiskām, gan iespējamām izmaiņām portfeļa vērtībā. Portfeļa vērtības iespējamo izmaiņu pretpārbaudē salīdzina portfeļa vērtību dienas beigās un nākamās dienas beigās, pieņemot nemainīgas pozīcijas. Kompetentās iestādes prasa, lai iestādes veiktu attiecīgus pasākumus, lai uzlabotu to pretpārbaudes programmu, ja uzskata to par nepilnīgu. Kompetentās iestādes pieprasa iestādēm veikt pretpārbaudes vismaz uz iespējamu (izmantojot portfeļa vērtības iespējamo izmaiņu, kas būtu iespējama dienas beigās un nākamās dienas beigās, pieņemot nemainīgas pozīcijas) iznākumu.”

c) 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Lai aprēķinātu kapitāla normatīvus konkrētam riskam, kas saistīts ar tirgojamām parāda un pašu kapitāla pozīcijām, kompetentās iestādes atzīst iekšējo modeļu izmantošanu, ja papildus atbilstībai nosacījumiem šā pielikuma turpinājumā iekšējais modelis atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) skaidro vēsturiskās portfeļa cenas izmaiņas;
- b) aptver portfeļa svarīguma koncentrāciju un izmaiņas struktūrā;
- c) ir stiprs pret nelabvēlīgu vidi;
- d) ir apstiprināts ar pretpārbaudi nolūkā novērtēt, vai konkrētais risks ir aptverts precīzi. Ja kompetentās iestādes ļauj šo pretpārbaudi veikt, pamatojoties uz attiecīgiem apakšportfeļiem, tie jāizvēlas konsekventi;
- e) tas ietver ar vārdu saistīto bāzes risku. Tas nozīmē, ka iestādēm jāparāda, ka modelis ir jutīgs pret materiālām īpatnējām atšķirībām starp līdzīgām, bet ne identiskām pozīcijām;
- f) ietver gadījuma risku.

Iestādes iekšējam modelim pie reālistiskiem tirgus scenārijiem piesardzīgi jānovērtē risks, kas rodas no mazāk likvīdām pozīcijām un pozīcijām ar ierobežotu cenu pārredzamību. Turklāt modelim jāatbilst obligātajiem datu standartiem. Pilnvarām jābūt atbilstoši konservatīvām un tās var izmantot tikai tur, kur pieejamie dati ir nepietiekami vai neatspoguļo pozīcijas vai portfeļa patieso svārstīgumu.

Iestāde, izmantojot iekšējo modeli, var izvēlēties izslēgt no saviem īpašā riska kapitāla prasību aprēķiniem tās pozīcijas, attiecībā pret kurām tā saskaņā ar I pielikuma 16.a punktu pilda kapitāla prasības pozīciju riskiem.

Metodēm un paraugpraksēm attīstoties, iestādes pašas gūs labumu no šīs attīstības.”

d) Iekļauj šādus punktus no 5.a līdz 5.k:

“5.a Iestādēm, uz kurām attiecas 5. punkts par tirgojamiem parāda instrumentiem, jābūt metodei, kā savos kapitāla prasību aprēķinos ietvert tirdzniecības portfeļa pozīciju saistību nepildīšanas un migrācijas risku, kam ir pieaugums salīdzinājumā ar saistību nepildīšanas risku, kas ir ietverts *VaR* mērījumā, kā norādīts 5. punktā. Iestādei jāparāda, ka tās pieeja atbilst drošības standartiem, kas salīdzināmi ar pieeju, kura izklāstīta Direktīvas 2006/48/EK 84. līdz 89. pantā, pieļaujot nemainīgu riska līmeni, un vajadzības gadījumā pielāgota, lai atspoguļotu likviditāti, koncentrācijas, cenu fiksēšanu un neobligātumu.

Darbības joma

5.b Pieejai, ko izmanto, lai ietvertu papildu saistību nepildīšanas un migrācijas riskus, jāaptver visas pozīcijas, kas atbilst specifiskā riska kapitāla prasībai, taču neattiecas uz tām specifiskā riska kapitāla prasībām, kas noteiktas I pielikuma 16a punktā. Saskaņā ar uzraudzības iestādes apstiprinājumu kredītiestāde var izvēlēties konsekventi iekļaut visas uzskaitītās pašu kapitāla pozīcijas un atvasinātās pozīcijas, pamatojoties uz uzskaitītajām pašu kapitāla pozīcijām, kuru iekļaušana atbilst banku iekšējiem novērtējumiem un riska vadībai. Izmantotajai pieejai jāatspoguļo saikne starp saistību neizpildes un migrācijas gadījumiem. No vienas puses, tai nav jāatspoguļo saistību neizpildes un migrācijas gadījumu atšķirību ietekme un citu tirgus risku faktoru ietekme, no otras puses.

Parametri

5.c Izmantojot riska pieauguma aprēķināšanas metodi, jāaprēķina saistību neizpildes vai ārējo likmju migrācijas radītie zaudējumi 99,9 % ticamības intervālā attiecībā pret kapitāla rādītājiem gada laikā.

Korelācijas pieņēmumus pamato ar konceptuāli nevainojamas sistēmas objektīvo datu analīzi. Risku pieauguma aptveršanas metodei atbilstīgi jāatspoguļo emitentu koncentrācijas process. Jāatspoguļo arī stresa apstākļos notiekošais koncentrācijas process saistībā ar produktu veidiem un to ietvaros.

Pieeja jāpamato, pieļaujot nemainīgu riska līmeni kapitāla rādītājiem gada laikā, norādot, ka katra tirdzniecības portfeļa pozīcijai vai pozīciju kopumam, kas ir pārsniedzis saistību neizpildes un migrācijas noteikto likviditātes rādītāju robežu, šo robežu sasniedzot ir jālīdzsvaro savi likviditātes rādītāji, lai

sasniegtu sākotnējo riska līmeni. Kā alternatīvu iestāde var konsekventi piemērot viena gada laikā nemainīgo pozīciju pieņēmumus.

5.d Likviditātes rādītājus nosaka proporcionāli laikam, kas nepieciešams, lai stresa tirgus apstākļos pārdotu attiecīgo pozīciju vai nodrošinātu visus reālās cenas riskus, īpaši ņemot vērā pozīcijas lielumu. Likviditātes rādītāji atspoguļo praksi un pieredzi, ko reāli piemēro gan paredzamās, gan arī specifiskās stresa situācijās. Likviditātes rādītājus mēra, izmantojot piesardzīgus pieņēmumus, un dara to pietiekami ilgā laika posmā, lai pati pārdošanas vai nodrošinājuma darbība būtiski neietekmētu cenu, kas noteikta pārdošanas vai nodrošinājuma darījumam.

Atbilstīgi likviditātes rādītāji pozīcijām vai pozīciju kopumam jānosaka vismaz trim mēnešiem.

Nosakot atbilstīgus likviditātes rādītājus pozīcijām vai pozīciju kopumam, jāņem vērā iestādes iekšējā politika attiecībā uz kredīta vērtēšanas korekcijām un prasības zaudējušu pozīciju vadību. Ja iestāde likviditātes rādītājus nosaka nevis atsevišķām pozīcijām, bet pozīciju kopumiem, tad pozīciju kopuma definēšanas kritēriji jānosaka tādā veidā, kas jēgpilni atspoguļo likviditātes atšķirības. Likviditātes rādītājiem koncentrētām pozīcijām jābūt augstākiem un jāatspoguļo ilgāks periods, kas nepieciešams, lai šīs pozīcijas likvidētu. Pārvēršanas vērtspapīros darījumu likviditātes rādītājiem jāatspoguļo laiks, kas nepieciešams, lai izveidotu, pārdotu un vērtspapīros pārvēstus aktīvus, vai lai stresa tirgus apstākļos ierobežotu būtiskus riska faktoros.

5.e Ierobežojumus var iekļaut iestādes pieejā, lai aptvertu pieaugošo saistību neizpildes un migrācijas riskus. Pozīcijas var kompensēt, ja garās vai īsās pozīcijas attiecas uz vienu un to pašu finanšu instrumentu. Nodrošināšanas vai diversifikācijas efekts, ko rada garās un īsās pozīcijas, iekļaujot atšķirīgus instrumentus vai atšķirīgus nodrošinājumus vienam un tam pašam debitoram, kā arī garās un īsās pozīcijas atšķirīgiem emitentiem, var pieņemt, tikai skaidri modelējot atšķirīgu instrumentu bruto garās un īsās pozīcijas. Iestādēm jāatspoguļo visi būtiskie riski, kas varētu rasties atšķirību dēļ starp nodrošinājuma termiņiem un likviditātes rādītājiem, kā arī varbūtējiem būtiskajiem bāzes riskiem, nodrošinot produkta stratēģiju, kapitāla struktūras pakāpēm, iekšējo vai ārējo novērtējumu, termiņiem, emisijas datumiem un citām instrumentu atšķirībām. Iestādei nodrošinājums jāatspoguļo tikai tādā mērā, lai debitoram tas būtu pieejams kredīta vai citos gadījumos.

Tirdzniecības portfeļa pozīcijām, kurām izmanto dinamiskās nodrošinājuma stratēģijas, nodrošinājuma līdzsvara atjaunošanu pret nodrošinātās pozīcijas likviditātes rādītājiem var atzīt, ja šī iestāde: i) izvēlas līdzsvara atjaunošanas modeli konsekventi visam attiecīgā tirdzniecības portfeļa pozīciju kopumam, ii) parāda, ka tā izmanto līdzsvara atjaunošanas rezultātus, lai labāk novērtētu risku, un iii) parāda, ka instrumentu tirgi, kas kalpo nodrošinājumam, ir pietiekami likvidi, lai šādu līdzsvara atjaunošanu spētu veikt arī stresa periodos. Visi pārējie riski, ko rada dinamiskā nodrošinājuma stratēģija, jāatspoguļo kapitāla prasībās.

5f Pieejai, ko izmanto, aprēķinot saistību neizpildes pieauguma riska vai migrācijas radītos zaudējumus, ņemot vērā cenu izmaiņas, jāatspoguļo iespēju līgumu nelineārā ietekme, strukturētie kredītu atvasinātie

instrumenti un citas pozīcijas, kam raksturīga būtiska nelinearitāte. Iestādēm pienācīgi jāņem arī vērā modeļu riska pakāpe, kas raksturīga cenas risku novērtējumam un aprēķināšanai attiecībā uz šādiem produktiem.

- 5g Saistību neizpildes un migrācijas risku pieauguma aptveršanas metodei jābalstās uz objektīviem datiem.

Apstiprināšana

- 5h Pamatojoties uz šajā pielikumā noteikto prasību veikt riska vadības sistēmas un iekšējo modeļu apstiprināšanas neatkarīgo pārbaudi, ņemot vērā pieeju pieaugošo saistību neizpildes un migrācijas riskiem, iestādes jo īpaši
- i) apstiprina, ka modelis, ko tās pielieto korelāciju un cenu izmaiņu gadījumos, atbilst tirdzniecības portfelim, tostarp arī sistemātisko riska faktoru izvēlei un svērumam;
 - ii) veic dažādus stresa testus, tostarp arī jutīguma analīzi un scenāriju analīzi, lai kvalitatīvi un kvantitatīvi novērtētu pieejas lietderību, sevišķi attiecībā uz koncentrāciju. Šādus testus neierobežo jau notikušo gadījumu mērogs.
 - iii) piemēro atbilstīgu kvalitātes apstiprinājumu, tostarp iekšējo modeļu veidošanas standartus.

Riska pieauguma aprēķināšanas metodei jābūt konsekventai pret iestādes iekšējām riska vadības metodēm, kas nosaka, novērtē un pārvalda tirdzniecības riskus.

Dokumentācija

- 5i Iestāde dokumentē savu prasību neizpildes un migrācijas riska pieauguma aprēķināšanas pieeju, lai tās korelācijas un citi modelēšanas pieņēmumi būtu pārredzami kompetentajām iestādēm.

Iekšējās pieejas, kas balstās uz atšķirīgiem parametriem

- 5j Ja iestāde prasību neizpildes un migrācijas riska pieauguma aprēķināšanai izmanto pieeju, kas neatbilst visām šajā punktā noteiktajām prasībām, bet iestādes iekšējais modelis konsekventi novērtē iestādes iekšējās risku noteikšanas, novērtēšanas un pārvaldības metodes, tā var parādīt, ka šī pieeja pilda kapitāla prasības un ka tā galu galā ir daudz efektīvāka, nekā tad, ja tā balstītos uz pieeju, kas pilnībā atbilst šā punkta prasībām. Kompetentās iestādes vismaz reizi gadā pārbauda atbilstību iepriekšējā teikumā minētajām prasībām. Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja uzrauga šajā jomā piemērotās prakses kopumu un izstrādā pamatnostādnes, lai nodrošinātu vienādus noteikumus visiem dalībniekiem.

Aprēķinu biežums

- 5k Iestāde vismaz reizi nedēļā aprēķina risku pieauguma aptveršanas pieeju.”
- e) 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Saskaņā ar 10.b punkta a) apakšpunktu un 10b punkta b) apakšpunktu pašas iestādes aprēķinus palielina ar reizinājuma koeficientu(m_+) vismaz 3.”

f) 8. punkta pirmo punktu aizstāj ar šādu daļu:

“Saskaņā ar 10.b punkta a) apakšpunktu un 10.b punkta b) apakšpunktu reizinājuma koeficientu palielina ar plusa koeficientu starp 0 un 1 saskaņā ar 1. tabulu atkarībā no noviržu skaita pēdējās 250 darba dienās, kā atbilstīgi 10. punktam konstatēts iestādes riskam pakļauto vērtību novērtējuma pretpārbaudē. Kompetentās iestādes pieprasa, lai iestādes aprēķinātu novirzes saskaņā ar portfeļa vērtības iespējamo izmaiņu pretpārbaudi. Novirze ir vienas dienas izmaiņas portfeļa vērtībā, kas pārsniedz attiecīgo vienas dienas riska novērtējumu, ko aprēķina, izmantojot iestādes modeli. Lai noteiktu plusa koeficientu, noviržu skaitu izvērtē vismaz reizi ceturksnī.”

g) Svīturo 9. punktu.

h) 10. punktu groza šādi:

i) Apakšpunktu c) aizstāj ar šādu:

“c) desmit dienu turēšanas periods;”

ii) Apakšpunktu e) aizstāj ar šādu:

“e) atjauninājumi, ko nosaka viena mēneša dati.”

i) Iekļauj šādus 10.a un 10.b punktus:

“10.a Turklāt katra iestāde aprēķina savas “riskam pakļautās vērtības stresa situācijās” 10 dienu turēšanas periodā, piemērojot 99 % vienaspusējas ticamības intervālu, aprēķinot riska vērtības mērījumu attiecīgajam portfelim, pievienojot riskam pakļauto vērtību modeļus, kuri attiecas uz vēsturiskajiem datiem ievērojamu finansiālu stresu periodos, kas atbilst uzņēmuma portfelim. Šo vēsturisko datu izvēle ir jāpārskata reizi gadā, un tā jāapstiprina kompetentajām iestādēm. Eiropas Banku uzraudzītāju komiteja uzrauga šajā jomā piemērotās prakses kopumu un izstrādā pamatnostādnes, lai nodrošinātu konverģenci. Iestāde vismaz reizi nedēļā aprēķina riskam pakļautās vērtības stresa situācijās.

10.b Katrai iestādei ik dienas ir jāpilda kapitāla prasības, ko izsaka kā šādu vērtību summu:

a) 1) iepriekšējās dienas augstākais aprēķinātais riska vērtību skaitlis saskaņā ar 10. punktu (VaR_{t-1}); un 2) dienas augstākās vidējās riska vērtības aprēķins visu iepriekšējo sešdesmit uzņēmējdarbības dienu periodā (VaR_{avg}) saskaņā ar 10. punktu, reizinot to ar koeficientu (m_+)

plus

b) 1) pēdējais pieejamais augstākais aprēķinātais riska vērtību skaitlis saskaņā ar 10.a punktu ($sVaR_{t-1}$); un 2) augstākā vidējā dienas laikā aprēķinātā stresam pakļautā riska vērtība, ko visām iepriekšējām sešdesmit uzņēmējdarbības dienām aprēķina tādā veidā un tik bieži, kā noteikts 10.a punktā ($sVaR_{avg}$), reizinot to ar koeficientu (m_+)

plus

- c) svērto pozīciju (neatkarīgi no tā, vai tās ir garas vai īsas) summa, kas rodas, piemērojot I pielikuma 16.a punktu;

plus

- d) augstākais no iestādes pieaugošā saistību neizpildes un migrācijas riska pēdējiem un 12 nedēļu vidējiem aprēķiniem, kas veikts saskaņā ar 5.a punktu.”

- j) 12. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

“Iekšējais riska aprēķina modelis aptver pietiekamu skaitu riska faktoru atkarībā no iestādes darbības līmeņa attiecīgos tirgos. Ja riska faktors ir ietverts iestādes cenu noteikšanas modelī, nevis riska aprēķina modelī, iestādei šī novirze jāspēj pārliecinoši pamatot kompetentajām iestādēm. Turklāt riska aprēķina modelim jāietver iespēju līgumu un citu produktu nelineārā būtība, kā arī korelācijas un bāzes riski. Ja izmanto riska faktoru tuvinātās vērtības, jāveic aktuālo pozīciju uzskaitē. Turklāt konkrētiem riskiem jāpiemēro:”

- (4) VII pielikuma B daļu groza šādi.

- a) 2. punkta a) apakšpunktu aizstāj šādi:

“a) vērtēšanas procesa dokumentēšanas politika un procedūras. Tajā ietilpst skaidri noteikti pienākumi attiecībā uz dažādām jomām, kas skar vērtību noteikšanu, tirgus informācijas avotus un pārskatus par tās atbilstību, nublicējamu ievaddatu izmantošanas pamatnostādnes, kas, nosakot cenu pozīcijām, atspoguļo iestādes pieņemumus par tirgus dalībnieku paredzamo uzvedību, neatkarīgas novērtēšanas biežumu, slēgšanas cenu grafiku, vērtējuma pielāgošanas procedūras, mēneša beigu un *ad-hoc* verificēšanas procedūras;”

- b) 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Iestādes, kad vien iespējams, novērtē savas pozīcijas pēc tirgus cenas. Novērtēšana pēc tirgus cenas ir vismaz viens no pozīciju ikdienas novērtējumiem, kas balstās uz brīvi pieejamu, no neitrāliem avotiem iegūtu noslēguma cenu. Piemēram, apmaiņas cenas, datorā atrodamās vērtspapīru cenas vai vairāku neatkarīgu, cienījamu mākeru noteiktās cenas.”

- c) 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Ja novērtēšana pēc tirgus cenas nav iespējama, iestādei piesardzīgi jāveic savu pozīciju/portfeļu pārvērtēšana, izmantojot modeli, pirms tā uzsāk tirdzniecības portfeļa kapitāla prasības noteikšanu. Pārvērtēšanu, izmantojot modeli, definē kā jebkuru pārvērtēšanu, ko veido tirgus vērtība, kas kalpo par kritēriju, ir ekstrapolēta vai citādi aprēķināta pēc tirgus sākotnējām izmaksām.”

- d) 6. punkta a) apakšpunktu aizstāj šādi:

“a) augstākā vadība ir informēta par tiem tirdzniecības portfeļa elementiem vai citām pozīcijām, ko mēra saskaņā ar to patieso vērtību, uz kuriem attiecas pārvērtēšana, izmantojot modeli, un tā arī apzinās to izraisīto neprecizitāšu būtiskumu attiecībā uz ziņojumiem par uzņēmējdarbības risku/darbības rezultātu;”

- e) Panta 8. un 9. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“Vērtības korekcijas

8. Lai ņemtu vērā vērtības korekcijas, iestādes izveido un uztur sistēmas un kontroles.

Vispārējie standarti

9. Kompetentās iestādes pieprasa formāli ņemt vērā šādas vērtību korekcijas: nesaņemto kredītu ienākumu/izdevumu starpību, pozīcijas aizvēršanas vai likvidācijas izdevumus, operacionālo risku, pirmstermiņa izbeigšanu, ieguldījumu un finansējumu izmaksas, paredzamos administratīvos izdevumus un, vajadzības gadījumā, modeļa riskus.”

f) Panta 11. un 15. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“11. Iestādes izveido un uztur procedūras attiecīgo mazāk likvīdo pozīciju vērtības korekcijas aprēķiniem. Šādas korekcijas būs nepieciešamas, lai papildinātu jebkuras izmaiņas pozīcijā, kas nepieciešamas finanšu atskaitēm, un tās izveido ar mērķi atspoguļot attiecīgās pozīcijas nelikviditāti. Nosakot, vai mazāk likvīdu pozīciju rezerves korekcijas ir nepieciešamas, iestādēm jāapsver vairāki faktori. Šajos faktoros ietilpst laika apjoms, kas būtu nepieciešams, lai nosegtu pozīcijā pozīcijas/riskus, pieprasījuma/piedāvājuma spektra nestabilitāte, tirgus kotāciju pieejamība (tirgus līderu skaits un identitāte) un tirdzniecības apjomu nestabilitāte un vidējais lielums, tirgus koncentrācijas, pozīciju novecošana, tas, cik lielā mērā vērtēšanas pamatā ir modeļa izmantošana, un citu modeļa risku ietekme.

12. Izmantojot trešo personu vērtējumus vai modeli, iestādēm jāapsver vai izmantot vērtības korekciju. Turklāt iestādēm jāapsver vajadzība veidot korekcijas mazāk likvīdām pozīcijām un regulāri jāpārbauda to nepārtrauktā lietderība.

13. Ja vērtību korekcijas izraisa kārtējā finanšu gada faktiskos zaudējumus, tie ir jāatskaita no iestādes sākotnējā pašu kapitāla atbilstīgi Direktīvas 2006/48/EK 57. panta k) punktam.

14. Cita peļņa/zaudējumi, kas radušies vērtības korekcijas rezultātā, jāiekļauj “neto tirdzniecības portfeļa ienākumos”, kas minēti 13. panta 2. punkta b) apakšpunktā, un ir jāpieskaita pašu rezerves kapitālam vai no tā jāatņem, kas saskaņā ar šādiem noteikumiem paredzēts, lai segtu tirgus risku.

15. Vērtības korekcijas, kas pārsniedz tās, kas veiktas saskaņā ar grāmatvedības pamatnoteikumiem, kuriem iestāde ir pakļauta, jāizskata saskaņā ar 13. punktu, ja tās ir iemesls būtiskiem zaudējumiem, vai saskaņā ar 14. punktu citos gadījumos.”